maior in eis patiētia cōprobaẗ & cōmendaẗ. Quō nō ma-
xima cenſeaẗ in xpo q in funiculo hereditatis ſuæ ab his
qbus ſpecialiter aduenerat ſaluator: crudeliſſima morte
mulctabaẗ ſicut fur, nullū oīno pctm̄ nec actu proprio nec
cōtractu: ſed nec ī quo creſcere poſſet habens? Nimirū in
quo habitat oīs plenitudo diuinitatis non umbratice ſed
corporaliter: in quo deus eſt mundū recōciliās ſibi: nō fi-
guratiue ſed ſubſtātialiter: qui deniq; plenꝰ eſt grē & ue-
ritatis, nō cooperatiue ſed pſonaliter. Vt faciat opꝰ ſuum
Eſa. 28. alienū eſt opus eius ab eo (Eſaias loquiẗ) quia & opꝰ ſuū
fuit qđ dedit ei pater ut faceret: & alienū ab eo ut talis ta
lia ſuſtineret. Ita ergo habes in opere patientiā. Nā modū
ipm̄ ſi diligenter attēdas: non mō mitem: ſed & humilem
corde cognoſces. Nempe in humilitate iudiciū eius ſub
latum eſt: cum nec ad tantas blaphemias nec ad falſiſſima
quæ ſibi obijciebanẗ crimīa reſpōderet. Vidimꝰ, inqt, eū
& non erat ei aſpectus non ſpecioſum forma p̄ filijs hoīm
ſed opprobriū hoīm & tāquā leproſum: nouiſſimū uirorū
plane uirū dolorū à deo pcuſſū & hūiliatū: ita ut nulla eēt
ei ſpecies neq; decor. O nouiſſimū & altiſſimū: ô humilē
& ſublimē: ô opprobriū hoīm & gloriam angelorū. Ne-
mo illo ſublimior: nemo humilior. Deniq; ſputis illitꝰ eſt
opprobrijs ſaturatus eſt: morte turpiſſima condēnatꝰ eſt:
cum ſceleratis deputatus eſt. Nihil ne merebiẗ uel iſta hu
militas: q̃ hūc habet modum, imo q̃ tam eſt ultra modum?
Sicut eſt patientia ſingularis: ſic & humilitas ammirabi-
lis utraq; ſine exemplo. Vtraq; tñ magnifice cauſa ipa cō
mendāt: nimirum charitas eſt. Propter nimiā qdē charita
tē ſuā: qua dilexit nos deꝰ, ut ſeruū redimeret: nec pater fi
lio nec ſibi filius ipſe pepercit. Vere nimiā: qa & menſurā
Ioan. 15. excidit, modum ſupat: planè ſupeminēs uniuerſis. Maio-
rem, inquit, charitatē nemo habet q̃ ut aīam ſuā ponat qs
pro amicis ſuis. Tu maiorē habuiſti dñe: ponens eam etiā
pro inimicis. Cum eñ adhuc inimici eſſemus: p mortem
tuam, & tibi reconciliati ſumus & patri. Quænam alia ui
debitur eſſe uel fuiſſe, uel fore huic ſimilis charitati? Vix
pro iuſto quis moritur: tu pro impijs paſſus es: moriens
propter delicta noſtra qui ueniſti iuſtificare gratis pecca
tores: ſeruos facere fratres: captiuos cohæredes: exules re
ges. Nec ſanè aliud aliquid patientiam hanc & humilita-
tem æque illuſtrat: quàm ꝙ tradidit in mortē animā ſuā:
& pctā multorū tulit: etiā p tranſgreſſoribus rogās ut nō
perirent. Fidelis ſermo & omni acceptione dignus. Quia
enim uoluit oblatus eſt. Nō mō uoluit & oblatus eſt, ſed
quia uoluit. Solus nimirū poteſtatē habuit ponēdi aīam
ſuā: nēo eā abſtulit ab eo ultro. Cū accepiſſet acetū dixit.
Conſummatū eſt. Nihil reſtat adimplendum: iam non eſt
Ioan. 19. qđ expectem. Et inclinato capite factus obediens uſq; ad
mortē tradidit ſpm̄. Quis tam facile qñ uult dormit? Ma
gna quidem infirmitas mori: ſed planè ſic mori uirtus im
menſa. Nempe qđ infirmū eſt dei, fortius eſt hoībus. Po-
teſt humana ueſania ſibiipſi in mortem ſceleratas inijcere
manꝰ, ſed nō hoc eſt ponere aīam ſuā: urgere eā magis &
uiolenter abrumpere quàm ad nutum ponere eſt. Tibi im
pie iuda miſera planè facultas fuit non ponendi aīam, ſed
pendendi: nec tradēte te ſed trahente laqueo nequiſſimꝰ
ille ſpūs tuus exiuit: nō emiſſus à te ſed admiſſus. Solus in
mortē tradidit animā ſuā: q ſolus uirtute ppria regreſſus
eſt ad uitā. Solus poteſtatē habuit ponendi: qui ſolus fa-
cultatem æque habuit liberā reſumendi: imperiū habens
uitæ & mortis. Digna ergo charitas tam inæſtimabilis hu
militas tam ammirabilis: patientia tam inſuperabilis. Di-
gna planè tam ſancta: tam immaculata hoſtia: tam accepta
bilis: dignus eſt agnus qui occiſus eſt accipere fortitudi-
nem: facere ad qđ uenit: tollere peccata mundi. Ego autē
dico peccatū triplex qđ inualuit ſuper terrā. Putatis qđ
dicere uelim concupiſcentiā carnis & cōcupiſcētiā oculo
rū & ſuperbiā uitæ? Funiculus triplex eſt qui difficile rū
piẗ: ppterea multi trahūt, imo trahuntur hoc funiculo ua
nitatis: ſed prior ille ternarius nō immerito p̄ualet in ele
ctis. Quō eñ nō illiꝰ patientiæ recordatio oēm arceat uo
luptatē? quō nō illius humilitatis cōſideratio ſuperbiā
uitæ prorſus extundat? Nā charitas illa planè digna cuiꝰ
meditatio ſic mentē occupet, ſi totā ſibi uēdicet aīam: ut
oīno uicium curioſitatis exufflet. C Fortis igiẗ contra
hæc paſſio ſaluatoris: ſed aliud ego triplex æque peccatū
quēadmodū uirtꝰ crucis expugnat dicere cogitaui: & id
fortè utilius audiaẗ. Primū quidē originale: ſecūdū perſo
nale dixerim: tertiū ſingulare. Et originale quidem maxi-
mū illud delictū uocaẗ: quod à primo Adā cōtrahimus in
quo peccauimus oēs: p quo morimur uniuerſi. Maximū
planè qđ ſic totū nō mō genꝰ hūanū: ſed & quēlibet ip-
ſius gñis occupat: ut nō ſit qui euadat: nō ſit uſq; ad unū.
A primo hoīe uſq; ad nouiſſimū ptenditur: & in ſingulis
quoq; à plāta pedis uſq; ad uerticē diffundiẗ hoc uenenū.
Sed & aliter nihilominꝰ in uniuerſam dilataẗ ætatē ab ea
ſcilicet die qua ſua quēq; cōcipit: uſq; ad eā qua cōis eū
recipit mater. Alioqn unde graue iugū ſup oēs & totos fi
lios Adam, idq; à die exitus de uētre matris eorū: uſq; in
die ſepulturæ in matrē omniū? In ſordibꝰ generamur, in
tenebris cōfouemur, in doloribus parturimur. Añ exitū
miſeras oneramus matres: in exitu more uipereo lacera-
mus mirū ꝙ nō ipſi pariter laceramur. Primā uocē plora-
tionis edimus, merito quidē utpote uallem plorat iōis in-
Iob. 14. greſſi, ut nobis illud ſancti Iob ex omni parte poſſit apta
ri. Homo natus de muliere, breui uiuēs tēpore, repleẗ mul
tis miſerijs. Quàm uerū uerbū hoc ſit, nō nos uerba do-
cuere ſed uerbera. Homo, inqt, natꝰ de muliere: nihil abie
ctiꝰ. Et ne fortè ex ipa ſibi uoluptate, corporeorū ſenſuū,
quā de ſenſibilibus hauriat blādiaẗ: in ipſo ſtatim introi-
tu de exitu quoq; terribiliter ammoneẗ cū diciẗ, breui ui
uēs tēpore. At ne ſpacioſū illud quod inter ingreſſum &
egreſſum relinquiẗ: ſibi liberū putet: repleẗ, ait, multis mi
ſerijs. Multis & multiplicibus, inquā, miſerijs corporis,
miſerijs cordis, miſerijs cū dormit, miſerijs dū uigilat, mi-
ſerijs quaquauerſum ſe uertat. Nimirū ipſe quoq; natus
ex uirgine imo factus ex muliere: ſed benedicta in mulieri
Ioan. 19. bus: qui loquitur ad matrem. Mulier ecce filius tuus: etiā
breui uiuēs tēpore ſuper terrā & nihilominus multis eſt
repletus miſerijs, in illa breuitate, appetitus inſidijs, inter
rogatus cōtumelijs, pulſatus iniurijs, uexatus ſupplicijs,
conuicijs laceſſitus. Tu ne hanc ſufficere dubites oblatio
nem: quæ reatum omnē primæ præuaricatiōis abſoluat?
Imo uerò non ſicut delictum, ita & donū. Nam peccatum
ex uno in condēnationē: gratia autē ex multis delictis in
iuſtificatiōem. Et graue quidē omino delictum illud ori-
ginale, quod nō ſolū perſonā infecit, ſed & naturā. Perſo
nale tamē cuiq; grauius eſt cum iam laxatis habenis exhi
bemus undiq; membra noſtra arma iniquitatis peccato:
non modo iam alieno: ſed & proprio crimine compediti.
Singulare uerò eſt grauiſſimū quod cōmiſſum eſt in dñm
maieſtatis: cum uiri impij uirum iuſtū iniuſte occiderunt:
& ſacrilegas manus in ipſum dei filiū inieceruñt crudeliſſi
mi homicidæ: imo (ſi fas eſt dicere) etiam deicidæ. Quid
duo præcedētia ad tertium? Ad hoc expaluit & expauit
tota machina mundialis, & penè in antiquum chaos ſunt
oīa reuoluta. Ponamus aliquē de regni principibꝰ terrā
regiā populaſſe in uaſtitate hoſtili: ponamꝰ aliū q cū eſſet
de cōuiuio & cōſilio regis unicū eius filiū pditorijs ma-
nibus ſuffocaſſe. Nunquid nō primus reſpectu ſecūdi in-
nocēs uidebiẗ & immunis? Sic eſt oē pctm̄ quātū ad hoc
pctm̄, & tñ hoc pctm̄ in ſe pertulit: qui ſeipſum fecit pctm̄
ut de peccato dānaret pctm̄. Per hoc enim omne peccatū
tam originale quàm perſonale deletum eſt, & ipm̄ quoq;
ſingulare eliminatū eſt per ſeipſum. Argumentū mihi eſt
à maximo: ꝙ duo minora ſunt exploſa. Et ecce argumen-
tū. Peccatū multorū tulit: & pro tranſgreſſoribus roga-
uit ut non perirent. Pater inoſce illis quia neſciunt quid
faciūt. Volat irreuocabile uerbū tuū dñe nec reuertetur Luc. 23.
ad te uacuum: ſed faciet ad quod miſiſti. Vide nunc opera
domini: quæ poſuit prodigia ſuper terrā. Flagellis cæſus
eſt, ſpinis coronatus, clauis confoſſus, affixus patibulo,
opprobrijs

opprobrijs ſaturatus: oīm tñ dolorū immemor: ignoſce,
ait, illis. Hinc multæ miſeriæ corporis: hic multæ miæ cor
dis: hinc dolores: hic miſerationes: hinc oleū exultatiōis:
hinc ſanguinis guttæ decurrētis in terram. Miæ dñi mul
tæ: ſed & miſeriæ dñi multæ. Vincēt ne miſeriæ miſericor
dias: an miæ miſerias ſuperabūt? Vincāt miæ tuæ ātique
dñe: uincat ſapientia malitiā. Magna eñ illorū iniquitas
ſed numquid non maior pietas tua dñe? Multū per oēm
modum. Nūquid reddiẗ pro bono malū, ait, quia foderūt
foueā aīæ meæ? Planè foderunt in patiētiæ foueam: occa-
ſiōes plurimas indignationis & pmaximas miniſtrantes.
Sed quid horum fouea ad abyſſum manſuetudinis tuæ?
Retribuentes mala pro bonis foueam foderunt, ſed chari
tas nō irritatur: nō præcipitatur: nūquā excidit: nō in fo
ueam ruit: & p retributis malis cumulat bona. D Ab
ſit ut muſcæ morituræ exterminēt ſuauitatē unguēti qđ
de tuo corpore fluit: qa apud ſinū tuū mia: & copioſa apđ
eū redēptio. Muſcæ morituræ miſeriæ ſunt: muſcæ mori-
turæ blaphemiæ ſunt: muſcæ morituræ inſolutiōes ſunt:
quas tibi reddit generatio praua & exaſperās. Tu autem
qd? In ipſa eleuatione manuū tuarū cū iā ſacrificiū matu-
tinum in holocauſtū ueſpertinū tranſiret: in ipſa inquam
uirtute incenſi: qđ cælos aſcēdebat: terrā operiebat: infe
ros reſpergebat: exaudiendus p reuerētia tua clamas: pa
ter ignoſce illis: quia neſciunt quid faciūt. O quàm mul-
tus es ad ignocendū: ô quàm magna multitudo dulcedi-
nis tuæ domine. O quàm longè cogitationes tuæ à cogi-
tationibus noſtris: o quàm firmata eſt etiā ſuper impios
miſericordia tua. Mira res. Ille clamat ignoſce: iudæi cru-
cifige. Molliti ſunt ſermones eius ſup oleū: & iſti ſunt ia-
cula. O charitas patiēs ſed & compatiēs. Charitas patiēs
eſt: ſufficit. Charitas benigna eſt: cumulꝰ eſt. Noli uinci à
malo: Charitas abūdās: ſed uince ī bono malū: ſupabun-
dās eſt. Nō eñ ſola patiētia ſed & benignitas dei ad pœni
tētiā iudæos adduxit: quia benigna charitas: etiā quos to
lerat amat: & amat tā ardēter. Patiens charitas diſſimulat,
expectat, ſuſtinet delinquētē: ſed benigna trahit, adducit
conuerti facit ab errore uiæ ſuæ: deniq; cooperit multitu
dinē peccatorū. O iudæi lapides eſtis: ſed lapidē pcutitis
molliorē: de quo reſonat tinnitus pietatis & ebulit oleū
charitatis. Quō potabis dñe deſiderantes te torrente uo-
luptatis tuæ: qui ſic pfundis crucifigētes te oleo miæ tuæ.
Patet igiẗ quia hæc paſſio potentiſſima eſt ad exhaurīēda
oim genera pctōrū. Sed qs ſcit ſi data eſt mihi? Mihi data
eſt: quia alteri dari non potuit. Nūquid angelo? Sed ille
nō eguit. Nūquid diabolo? Sed ille nō reſurgit. Deniq;
nō in ſimilitudinē angelorum: abſit autē ut in ſimilitudi-
nē dæmonū: ſed in ſimilitudinē hoīm factus & habitu in-
uētus ut homo: exinaniuit ſemetipſum formam ſerui acci
piens. Filius erat: & factus eſt tāquā ſeruus. Non ſolū for
mā ſerui accepit ut ſubeſſet: ſed etiā mali ſerui ut uapula
ret: & ſerui peccati ut pœnā ſolueret cū culpā nō haberet.
In ſimilitudinē, inqt, hoīm nō hoīs: quia primꝰ hō nec in
carne pcti nec in ſimilitudine carnis pcti creatꝰ eſt. Chri
ſtus enim uniuerſali hoīm miſeria preſſiꝰ & pfundiꝰ ſe im
merſit, ne ſubtilis ille diaboli oculus magnū hoc pietatis
deprehenderet ſacramētū. Ideò habitu & oī habitu inuē
tus eſt ut hō: nec ī eo quātū ad naturæ debitū ſignum ali
qđ ſingularitatis apparuit. Quia eñ ita inuētus eſt: ideò
crucifixus. Paucis aūt reuelauit ſeipſum ut eſſent qui cre
derent: reliquis aūt abſconditus eſt. Quia ſi cognouiſſent
1. Cor. 2. numquā dñm gloriæ crucifixiſſet. Ad hoc etiā illi ſingula
ri pctō ignorātiā copulauit: ut ſub aliqua iuſtitiæ umbra
ignorantibus poſſet ignoſci. C Duo aūt nobis in hære
ditatē reliquerat ille uetuſtus Adā: qui fugit à facie dei la
borē uidelicet & dolorē: laborē in actione, dolorē ī paſſio
ne. Non hoc ipſe audierat in paradiſo: quem acceperat ut
operareẗ & cuſtodiret illū. Operareẗ delectabiliter: cuſto
diret fideliter & ſibi & poſteris ſuis. Chriſtꝰ dñs laborē &
dolorē conſiderauit: ut traderet eos in manus ſuas: imo ſe
magis in manus eorū infixus in limo profundi: & intraue
runt aquæ iſtæ uſq; ad aīam eius. Vide (ad patrē inqt) hu
militatē meam & laborem meū: quia pauper ego ſum & Pſal. 118.
in laboribus à iuuētute mea. Laborauit ſuſtinens, manus
eius in laboribus ſeruierunt. D De dolore uide quid
dixerit. O uos omnes qui trāſitis per uiā, attēdite & uide
te ſi eſt dolor ſicut dolor meꝰ. Verè lāguores nr̄os ipē tu- Treñ. 1.
lit: & infirmitates nr̄as ipē portauit: uir dolorū pauper &
dolēs: tētatꝰ per oia abſq; pctō. Et in uita paſſiuā habuit Eſa. 53.
actionē: & in morte paſſionē actiuā ſuſtinuit dum ſalutem
operareẗ in medio terræ. Proinde memor ero quādiu fue
ro laborū illorū quos pertulit in prædicādo: fatigationū
in diſcurrendo: tētationū in ieiunando: uigiliarū in orā-
do: lachrymarū in cōpatiēdo. Recordabor etiā dolorum
eiꝰ cōuiciorū, ſputorū, colaphorū, ſubſannationū expro-
brationū: clauorū horūq; ſimiliū: quæ per eum & ſup eū
abundātius tranſierunt. Facit ergo mihi fortitudo: facit
ſimilitudo: ſed ſi acceſſerit etiam imitatio ut ſequar ueſti-
gia eius. Alioqn etiā exquireẗ à me ſanguis iuſtus qui ef-
fuſus eſt ſup terrā: nec immunis ero ab illo tā ſingulari ſce
lere Iudeorū: ꝙ uidelicet tātæ charitati ingratus fuerim:
ꝙ ſpūi gratiæ cōtumeliā fecerim: ꝙ ſanguinē teſtamenti
pollutū duxerim: ꝙ cōculcauerī filiū dei. A Sūt pleriq;
qui laborem & dolorē patiunẗ: ſed neceſſitas in cauſa eſt
nō uolūtas: & hi nō ſunt cōformes imaginis filij dei. Sūt
qui ex uolūtate ſuſtinēt: ſed nō eſt eis ſors neq; pars ī ſer
mone iſto. Vigilat tota nocte luxurioſus nō ſolū patiēter
ſed & libenter: ut ſuam expleat uoluptatē: uigilat raptor
ueſtitus ferro ut diripiat prædā: uigilat fur ut domū per-
fodiat alienā. Sed hi omnes & horū ſimiles lōge ſunt a la
bore & dolore quē cōſiderat dñs. Homines aūt bonæ uo
lūtatis qui xp̄iana uolumtate diuitias paupertate cōmuta
rūt: uel etiā nō habitas tanquā habitas cōtempſerunt: re
linquētes oia ppter ipm̄: ſicut & ipſe reliqt oia ppter ip-
ſos: ſequunẗ eū quocunq; ierit. Huiuſmodi aūt imitatio
ualidiſſimū argumētū mihi eſt: ꝙ paſſio ſaluatoris & ſimi
litudo humanitatis in meā tranſeūt utilitatem. Hic eñ ſa
por: hic fructꝰ laboris eſt & doloris. B Vide ergo quàm
magnificauerit facere tecū illa maieſtas. De oībus quæ in
cælo & ſub cælo ſunt: dixit & facta ſunt. Et quid facilius
dictu? Sed numquid ſolo uerbo factū eſt cū te quē fecerat
refecit? Triginta & tribus annis ſup terrā uiſus, & cū hoī
bus cōuerſatus: etiā habuit in factis calumniatores: in di-
ctis inſultatores: nō habēs ubi caput ſuū reclinaret. Qua
re hoc? Quia uerbū à ſua ſubtilitate deſcenderat: & groſ-
ſius acceperat indumentū. Nam caro factum fuerat & iō
groſſiori & moroſiori ope utebaẗ. Sicut aūt cogitatio ue
ſtit ſibi uocē corporeā abſq; ſui diminutiōe: uel ante uo-
cē: uel poſt uocē: ſic filiꝰ dei aſſumpſit carnē nō cōmixtio
nē paſſus neq; diminutionē: nec añ carnē nec poſt carnē.
Apud p̄rem inuiſibilis: ſed hic manus nr̄e tractauerūt de
uerbo uitæ: & qđ erat ab initio uidimꝰ oculis nr̄is. Hoc
aūt uerbū, quia carnē puriſſimā & aīam ſanctiſſimā unie-
rat ſibi, libere moderabaẗ actiōes corporis ſui, tū quia ſa-
pientia & iuſtitia erat: tū quia nullā habebat prorſus legē
in membris ſuis repugnātē legi mētis ſuæ. Meū uerbum
nec ſapientia nec iuſtitia eſt, ſed tñ utriuſq; capax, & poſ
ſunt ei hæc abeſſe & adeſſe: abeſſe aūt facilius. Familiare
enim magis iam nobis eſt carnis nr̄e ſeruire uitijs, quàm
actiones & paſſiones eius ordinare: pro eo ꝙ oīs ætas ab
adoleſcētia prona eſt in malū, inter flagella quoq; & gla
dios: etiam ſub diſcrimine mortis ad ſuas ambiens uolu-
ptates. Fœlix cuius cogitatio hoc eſt uerbum noſtrū om
nes actiones ſuas ad iuſtitiam dirigit: ut & intentio ſana
ſit: & operatio recta. Fœlix qui paſſiōes corporis ſui pro-
pter iuſtitiā ordinat, ut quicquid patiẗ: ppter dei filiū pa
tiaẗ: quatenus & à corde tollaẗ murmuratio: & in ore uer
ſeẗ gratiarū actio & uox laudis. D Qui ſic extulit ſe: iſte
tollit grabatum ſuum & uadit in domum ſuam. Grabatū
noſtrum corpus eſt: in quo prius languidi iacebamus: ſer
uientes deſiderijs & concupiſcentijs noſtris. Nunc porta
mus illud cum ſpūi obedire cogimꝰ, & mortuū noſtrum

portamus: qa corpꝰ mortuū eſt ꝓpter pctm̄. Ambulamus tñ nō currimꝰ: qa corpus qḋ corrūpit aggrauat animā & deprimit terrena inhabitatio ſenſum multa cogitātē. Ambulamꝰ etiā in domū noſtrā. In quā domū? In matrē oim qa ſepulchra eorū domus illorū in æternū. Vel potius in domū noſtrā: quā habemus ex deo nō manufactā æternā in cœlis. Qui ſub hoc onere ambulamꝰ poſito eo qd putatis quo curremꝰ? Quō uolabimus? Planè ſup pēnas uētorū. A Amplexatus eſt nos dn̄s ieſus p laborē & dolorē noſtrū. Amplectamur eū nos quoqꝫ uicariis qbuſdā amplexibus ꝓpter iuſtitiā & iuſtitiā ſuā: actiones ad iuſtitiā dirigēdo: paſſiōes ꝓpter iuſtitiā ſuſtinēdo. Dicamꝰ quoqꝫ
(Gen̄.32.) cū ſpōſa. Tenui eū nec dimittā. Dicamꝰ etiā cū pr̄iarcha nō dimittā te niſi benedixeris mihi. Quid em̄ iā ſupereſt niſi benedictio? Quid poſt amplexū: niſi oſculū reſtat? Si
(Can̄.1.) ſic adhærerē deo: quō nō iā clamare liberet? Oſculetur me oſculo oris ſui. Ciba nos interim dn̄e lachrymarū pane: & potū da nobis in lachrymis in menſura: donec pducas nos ad menſurā bonā & cōfertā & coagitatam: quā dabis in ſinus noſtros: qui es in ſinu patris ſuper oīa benedictus deus in ſecula Amen.

In cœna dn̄i de baptiſmo & de ſacramento altaris & ablutione pedum. Sermo.

HI ſunt dies quos obſeruare debemꝰ: dies pleni pietate & gratia qbꝰ etiā ſceleratorū hoīm mētes ad pœnitētiā ꝓuocanꝭ. Tanta ſiquidem eſt uis ſacramētorū eorū: quæ diebus iſtis recolūtur: ut poſſint ipſa quoqꝫ lapidea ſcindere corda: & pectꝰ omne licet ferreū emollire ſufficiāt. Deniqꝫ uidemus uſqꝫ hodie ad paſſionē chriſti nō modo cœleſtia compati: ſed terrā moueri & petras ſcindi: & in cōfeſſione pctōrū apiri monumenta. B At uerò qm̄ ſic eſt in ſpūalibus cibis ſicut & in corporalibus ut in quibuſdam ſtatim præſto ſit ſapor, in aliquibus oporteat laborare: q̄ manifeſta ſūt noſtro non indigent miniſterio: quæ uerò clauſa ſunt diligētē uolunt habere cōſideratorē. Neqꝫ em̄ tradit mater paruulo nucē integrā: ſed frangit eā & nucleū porrigit. Sic & ego uobis fratres chariſſimi ſi poſſem ſacramenta q̄ clauſa ſunt aperire debueram: ſed qa minus poſſum: rogemus ut uobis pariter & mihi mater ſapiētia frāgat nuces iſtas: nuces inquā quas ꝓtulit ſacerdotalis uirga uirtutis, quā emiſit dn̄s ex ſion. C Multa quidem ſunt ſacramēta: & ſcrutandis oībus hora nō ſufficit. Fortaſſis etiā aliqui ueſtrum imbecilles ſunt ad tanta ſimul capienda. De tribus itaqꝫ ſacramentis q̄ ſatis congrua ſunt huic tēpori dicendū erit quod dn̄s ipſe donauerit. Sacramentū dicit̄ ſacrū ſignū ſiue ſacrū ſecretū. Multa ſiquidē fiūt ꝓpter ſe tātū: alia uerò propter alia deſignanda: & ipſa dicunt̄ ſigna & ſunt. Vt em̄ de uſualibus ſumamꝰ exēplū: dat̄ annulus abſolute ꝓpt̄ ānullū & nulla eſt ſignificatio: dat̄ ad inueſtiēdū de hæreditate aliqua & ſignū eſt: ita ut iam dicere poſſit q accipit. Annulꝰ nō ualet qcquā ſed hæreditas eſt quā quærebā. In hūc itaqꝫ modū appropinquās paſſioni dn̄s de gr̄a ſua inueſtire curauit ſuos: ut inuiſibilis gr̄a ſigno aliquo uiſibili p̄ſtaret̄. D Ad hoc inſtituta ſunt oīa ſacramēta: ad hoc euchariſtiæ participatio: ad hoc pedum ablutio: ad hoc deniqꝫ ipſe baptiſmus initiū ſacramētorū oīm: ī quo cōplātamur ſimilitudini mortis eiꝰ: unde & trina merſio, tridui qḋ nunc celebrandū eſt formā gerit. Sicut em̄ in exterioribus diuerſa ſunt ſigna & ut cæpto immoremur exemplo: uariæ ſunt inueſtituræ ſm ea de quibꝰ inueſtimur: uerbi gr̄a: inueſtitur canonicꝰ per librum: abbas p baculū: ep̄s p baculū & annulū ſimul: ſicut inquā in hmōi rebus eſt: ſic & diuiſiones gr̄arū diuerſis ſunt traditæ ſacramētis. Quæ eſt gr̄a unde p baptiſmū inueſtimur? Vtiqꝫ purgatio delictorū. Quis em̄ pōt facere mundū de immūdo cōceptū ſemine: niſi q ſolus eſt mūdus: & in quē pctm̄ nō cadit deus? Huius qdē gratiæ ſacramentum priꝰ erat circuncíſio: ut originalis rubiginē culpæ quæ manauerat à parētibꝰ primis, cultellus eraderet: ſed ueniēte domino q agnus eſt totꝰ ſuauis & mitis: cuius iugū ſuaue eſt & onus leue: optime ſatis mutatū eſt ut inueteratā rubiginē cum unctiōe ſanctiſpūs aqua dilueret: & acerbitas illa ceſſaret. A Sed fortè quærat aliqs & dicat. Si deletū eſt in baptiſmo qḋ cōtraximus à parentibus: cur adhuc manet cupiditatis fomes & uelut incentiuū q̄ddā pctī? Neqꝫ em̄ dubiū quin à primis parētibus in nos traducta ſit lex iſta peccati. Oēs ſiquidē ī peccatrice uoluptate gn̄amur: ꝓpterea licet inuiti, illicitos quoſdā motꝰ cōcupiſcētiarū & tāquā beſtiales ſentimꝰ. Dixi uobis ſæpius nec mēte excidere debet: qm̄ in caſu primi hoīs cecidimꝰ oēs. Cecidimus aūt ſup aceruū lapidū: & in luto: unde nō ſolū inqnati ſed etiā uulnerati & grauiter quaſſati ſumꝰ. Lauari quidē cito poſſumꝰ: ad ſanādū uerò opus eſt curatiōe multa. Lauamur igit̄ ī baptiſmo: qa delet̄ chyrographū dānationis noſtre: & gr̄a hæc nobis cōfert̄ ne iā nobis cōcupiſcētia noceat: ſi tñ à cōſenſu abſtineamus: atqꝫ ita tanquā ſanies inueterati ulceris remouet̄: dū tollit̄ damnatio & reſpōſum mortis qḋ prius inde manabat. Sed qs poterit tā efferos motꝰ frāgere? qs pruritū ulceris huiꝰ ferre queat? Cōfidite qa & in hoc gr̄a ſubuenit: & ut ſecuri ſitis ſacramēti dn̄ici corpis & ſanguinis p̄cioſi inueſtiturā habetis. B Duo em̄ illud ſacr̄m opat̄ in nobis: ut uidelicet, & ſenſum in minimis: & in grauioribꝰ pctīs tollat oīno conſenſum. Si quis ur̄m nō tā ſepe mō: nō tā acerbos ſentit iracundiæ motus, inuidiæ, luxuriæ, aut cæterorū hmōi: gr̄as agat corpori & ſanguini dn̄i qm̄ uirtꝰ ſacramēti opatur in eo: & gaudeat ꝙ peſſimū ulcus accedat ad ſanitatē. Sed tñ qd agimꝰ ꝙ in hoc corpore pctī & in hoc tpe malo nō poſſumus eſſe ſine pctō? Nūquid deſperabimꝰ? Abſit. Si
(1.Ioan.1.) diximus (ait btūs Ioānes) qa pctm̄ nō habēmꝰ nos ipos ſeducimꝰ: & ueritas in nobis nō eſt. Si aūt cōfitemur pctā nr̄a fidelis deꝰ eſt qui remittat nobis pctā: & emūdet nos ab oī iniquitate. Nā ut de remiſſione quotidianorū minime dubitemus: habemus eius ſacramētū, pedū ablutionē. Quæris fortè unde ſciāt ꝙ ſacramētū ſit huiꝰ remiſſiōis:
(Ioan.13.) maxime cū ipē dn̄s ꝓmiſerit petro dicēs. Quod ego facio tu neſcis mō: ſcies aūt poſtea: nihil aūt de ſacramēto locutus eſt: ſed tm̄ exēplū, inqt, dedi uobis: ut & uos ita faciatis. Verū multa habebat illis dicere: ſed tunc portare non poterant. Ideoqꝫ nec ex toto uoluit eos anxios & ſuſpectos relinqre: nec dicere qḋ tūc nō caperēt. Vis aūt noſſe quia p ſacro illud eſt, nō pro ſolo exēplo factū? Illud attēde qḋ petro dictm̄ eſt. Si nō lauero te: nō habebis partē mecū. Aliqd igit̄ latet qḋ neceſſariū eſt ad ſalutē: qn̄ ſine eo nec ipſe petrꝰ partē haberet in regno xp̄i & dei. Vide em̄ ſi nō expauerit petrus ad tantæ cōminationis terrificū uerbū: ſi nō agnouerit ſalutare eſſe myſteriū cū r̄ndit.
(Ibidem.) Dn̄e nō tm̄ pedes meos, ſed & manꝰ & caput. Et unde ſcimus: quia ad diluēda pctā q̄ nō ſunt ad mortē: & à quibus plenè cauere nō poſſumꝰ an̄ mortē ablutio iſta pertineat? Ex eo planè ꝙ offerēti manꝰ & caput pariter ad abluēdū reſponſum eſt. Qui lotus eſt non indiget niſi ut pedes lauet. Lotus eſt qui grauia pctā nō habet: cuiꝰ caput .i. intētio, & manꝰ id eſt opatio & conuerſatio mūda eſt: ſed pedes qui ſunt aīæ affectōes dū in hoc puluere gradimur ex toto mūdi eſſe nō poſſūt qn aliqn̄ uanitati: aliqn̄ uoluptati aut curioſitati plus quàm oportet cedat animus uel ad horā. In multis em̄ offendimꝰ oēs. Verūtn̄ nemo cōtēnat aut paruipēdat. Impoſſibile eſt em̄ cū eis ſaluari: impoſſibile eſt ea dirui: niſi per xp̄m Ieſum & à chriſto. Nemo in quā pernicioſa ſecuritate dormitet: declinās in uerba malitiæ ad excuſandas excuſationes in pctīs: qm̄ ut audiuit Petrus ab ipſo: niſi lauerit ea chriſtꝰ nō haberet partē cū eo. Nec ideo tamē pro eis neceſſe eſt nimis eſſe ſolicitos: ignoſcet facile imo & libenter: ſi tantummodo nos agnoſcamus. In hmōi nāqꝫ quaſi ineuitabilibus & negligentia culpabilis eſt: & timor immoderatꝰ. Hinc eſt quod in oratione quā ipſe cōſtituit quotidie pro peccatis illis uoluit nos orare. Sicut enim de concupiſcentia diximus ꝙ licet damnationem abſtulerit: quia iuxta apoſtolū. Nulla dam
(Rom.8.) natio eſt his qui ſunt in chriſto Ieſu: tamen ad humilian
dos nos

dos nos ipām adhuc patit̄ uiuere in nobis & grauiter affligere nos ut ſentiamꝰ q̄d nobis gr̄a p̄ſtet, & ſemp ad illiꝰ auxiliū recurramꝰ: ſic & de minoribꝰ iſtis pctīs pia diſpenſatiōe nobiſcū agit̄: ut nō penitꝰ auferant̄ ſed in illis nos erudiat deꝰ: ut cū minima cauere nō poſſumus, certi ſimus ꝙ nō noſtris uiribus maiora ſuperemꝰ: ſemperqꝫ timorati, & oīno ſoliciti ſimus quō eius gr̄am non amittamus quā nobis tā multipliciter neceſſariā eſſe ſentimus.

In die ſancto paſchæ de ſeptem ſignaculis quæ ſoluit agnus. Sermo primus. B

(Apoc.5.) VIcit leo de tribu iuda. Vicit planè malitiā ſapientia attigēs à fine uſqꝫ ad finē fortiter: & ſuauiter uniuerſa diſponēs: ſed ꝓ me fortiter: ſuauiter mihi. Vicit iudæorū blaſphemias in patibulo: fortē armatū alligauit ī atrio, & de ipſo mortis īperio triūphauit. Vbi em̄ ſūt opprobria tua iudææ? ubi ſūt fabule uaſa captiuitatis? ubi eſt mors uictoria tua? Cōfuſus eſt calūniator: raptor ſpoliatꝰ eſt Nouum genꝰ potētiæ: hactenꝰ uictorioſa mors obſtupeſcit. Quid tu iudææ? quid pridie ante crucem agitabas caput ſacrilegū? quid
(Mat.27) ſacrū hoīs chriſti caput exagitabas opprobriis? Chriſtꝰ, inquit, rex iſrael deſcēdat de cruce. O uenenata lĩgua, uerbum malitiæ, ſermo nequā. Nō eſt hoc caypha qḋ paulo ante dicebas. Expedit ut unus moriat̄ homo pro populo:
(Ioan.11.) & non tota gēs pereat. Ad illud quia mēdaciū nō erat nō loquebaris de ꝓprio: nō à temetipſo dicebas ſi rex iſrael eſt, deſcēdat de cruce. Hoc planè tuū eſt: magis aūt eius q mēdax eſt ab initio. Quid em̄ cōſequētiæ uidet̄ hr̄e ut deſcendat ſi rex iſrael eſt & nō magis aſcēdat? Sic nō meminiſti ſerpēs antique quàm confuſus abſceſſeris olī cū dicere p̄ſumpſiſſes. Mitte te deorſum: & hæc oīa tibi dabo,
(Mat.4.) ſi ꝓcidēs adoraueris me. Sic tibi iudææ excidit qḋ audiſti: qa dn̄s regnauit à ligno: ut regē abneges, qa manet in ligno. Sed forſitā nec audiſti: qa nō iudæis ſed nationibꝰ
(p̄s.95.) hæc annūciatio debebat̄, Dicite īqt, ī natiōibꝰ qa dn̄s regnauit à ligno. Merito ꝓinde titulū regni p̄ſes gētilis iſcripſit ligno nec potuit iudæus ut uoluit corrūpe tituli inſcriptionē: nedū īpedire dn̄icā paſſionē & nr̄am redemptionē. D Deſcēdat, inquiūt, ſi rex iſrael eſt. Imo uerò qa rex iſrl̄ eſt, titulū regni nō deſerat: uirgā īpiũ nō depo
(Eſa.9.) nat cuiꝰ nimirū imperiū ſup humerū eiꝰ: ſicut p̄cinit Eſai
(Ioan.19.) as. Noli, inqunt Iudæi ad pylatū: noli ſcribere rex iudæorū: ſed qa ipē dixit: rex ſum iudæorū. Et pylatꝰ. Qḋ ſcripſi ſcripſi. Si pylatus qḋ ſcripſit ſcripſit: xp̄s nō perficiet qḋ incœpit? Ipſe enim cœpit & ſaluabit nos. Sed dicūt. Alios ſaluos fecit: ſeipſum nō poteſt ſaluum facere. Imo uerò ſi deſcenderit: neminem ſaluum faciet. Cum enim ſaluus eſſe non poſſit niſi qui perſeuerauerit uſqꝫ in finem, quātominus poterit eſſe ſaluator? Alios ergo ſaluos fecit, nā ſaluatione cum ſit ſalus ipſe non indiget. Operatur ſalutem noſtram: nec caudam deeſſe patitur ſacrificio ueſpertino hoſtiæ ſalutari. Nouit inique quid cogites. Non tibi dabit occaſionem ſurripiendæ nobis perſeuerantiæ: quæ ſola coronatur. Non faciet obmuteſcere prædicatorum linguas conſolantium puſillanimes & dicentium ſingulis: tu locum tuū ne deſeras: qḋ ſine dubio ſeq̄retur, ſi reſpondere poſſent. quia xp̄s ſuū deſeruit. Proni em̄ ſunt ſenſus hominis & cagitationes in malum. Sine cauſa maligne paraſti ſagittas tuas in pharetra: & diſcipulorum ſuſpiria cumulas opprobriis iudæorū. Illi quippe deſperant: iſti improperant: ſed chriſtū neutra tela nocebunt. Aliud tp̄s eligit cōfortādis diſcipulis: & aliud aduerſariis confutandis. Interim patientiam magis exhibet: humilitatem commendat: obedientiam implet: perficit charitatem. A His namqꝫ uirtutum gemmis quatuor cornua crucis ornantur. Et eſt ſupereminētior charitas: à dextris obedientia: patientia à ſiniſtris: radix uirtutū humilitas in profundo. His ditauit tropheū crucis, cōſummatio dn̄icæ paſſionis, cum ad iudeorū blaſphemias humilis, ad uulnera patiens: intus linguis, clauis exteriꝰ pūgeretur. Nam & charitas in eo perfecta eſt: ꝙ pro amicis aīam poſuit: & obedientia conſummata: cum inclinato capite tradidit ſpm̄: factus obediens uſqꝫ ad mortem. His ſpoliare dotibus, hac priuare gloria xp̄i ſatagebant eccleſiam, q dicebāt. Si rex iſrael eſt deſcendat de cruce. Nimirum ut nō ſit iam obedientiæ forma: nō incentiuū amoris: nō patiētiæ uel hūilitatis exemplū: ſed deleri habeant ex euāgelio uerba illa ſuauiſſima & dulciora ſup mel & fauū. Maiorē hac dile
(Ioan.15.) ctionem nemo habet: ut aīam ſuā ponat quis pro amicis ſuis. Et ad patrem. Opus conſummaui: quod dediſti mihi (Ioan.17.) ut faciam. Itemqꝫ ad diſcipulos. Diſcite à me quia mitis (Matt.11.) ſum, & humilis corde. Et ego ſi exaltatus fuero à terra omnia trahā ad meipſum. (Ioan.12) Hoc eſt enim quod dolet uenenati ſerpētis aſtutia exaltatū in deſerto ſerpentē æneū: (Nūe.27) cuiꝰ intuitu ſanentur uulnera quæ inflixit. Alioquin quonā alio inſtigāte miſiſſe credimus uxorē pilati ad ipſum dicētem. Nihil tibi & iuſto illi: multa em̄ paſſa ſum hodie per (Mat.27) uiſum propter eum. Timebat ergo iam tunc: ſed nūc maximè uirtute crucis eneruari ſe ſentiēs inimicus. Sera dicitur pœnitētia: & quo inſtigauit ad crucifigendū, inſtigat ad ſuadendū, ut de cruce deſcendat. Deniqꝫ ſi rex iſrl̄ eſt (inquiūt) deſcēdat de cruce, & credimꝰ ei. Hæc planè ſerpentis aſtutia: hæc adinuentio neqtiæ ſpiritalis. Audierat impius ſaluatoris uocē dicētis. Nō ſum miſſus niſi ad oues quæ perierūt domus iſrael. (Mat.25) Et nouerat quantū ꝓ ſalute illius populi, uelū gerere uideret̄: propterea malicioſè linguas erudiens blaſphemorum ſuggerebat ut dicerēt: deſcēdat & credimus ei: quaſi iam poſſet obſtare quin deſcēderet: qui eorum credulitatem tantopere deſideraret. Sed quid machinatur aut cui parat inſidias uerſipellis? Nempe ei in quo nihil proficiet inimicus, & filius iniquitatis nō apponet nocere ei Non mouetur uana pollicitatione: qui nouit omnium corda: ſicut nec exprobratione blaſphema mitiſſimus omniū mouebatur. Eo quippe tendebat malitioſa ſuaſio: non ut ipſi crederent: ſed noſtra quoqꝫ, ſi qua erat fides in eū, omnimodis deperiret. Legētes em̄, dei pfecta ſunt opa: qn̄ fateremur deū qui ſalutis opus reliquiſſet immperfectū? Sed audiamus qd ad hæc xp̄s r̄ndeat per ꝓphetam. (Sopho.3.) Quæris ſigna iudææ? Expecta me in die reſurrectionis meæ, Si uis credere: maiora iā tibi opera demōſtraui. Multiplicaui ſigna: ſanitates perfeci heri & pridie: hodie magis habeo conſummari. An nō maius erat quod uidiſti è corporibus obceſſis ſpiritus exire malignos: & de grabatis ſuis exilire paralyticos: quàm è manibꝰ meis uel pedibꝰ clauos reſilire quos infixiſti? Sed patiēdi tēpus eſt non faciendi: & paſſionis horā ſicut præuenire fruſta conatus es, ſic ne poteris impedire? Sed ſi adhuc generatio praua & adultera ſignum quærit: non ei dabitur niſi ſignum Ionæ ꝓphetæ. Nō ſignū deſcēſionis: ſed reſurrectiōis. Quòd ſi iudæus non qrit amplectat̄, & gaudeat xp̄ianus. Vicit enim leo de tribu Iuda. Suſcitatus eſt paterna uoce leonis catulus: clauſo ꝓdiit tumulo: qui de patibulo nō deſcēdit. An uerò id maius ſit inimici noſtri ſint iudices, qui tam curioſè munierāt monumētum: ſignantes lapidem cum cuſtodibus.
(Mat.28) Hūc em̄ lapidē magnū ualde de quo mulieres illæ deuotæ inuicē querebant̄, facta iam reſurrectiōe dn̄ica reuoluit angelus: & reſedit (ſicut ſcriptū eſt) ſuper eū. Cōſtat ꝓinde clauſo exiſſe tumlo rediuiuū corpus quod clauſo uirginis utero natum proceſſit in uitam: & ad diſcipulos clauſis introiuit ianuis in conclaue. Sed eſt locus unde clauſis noluit procedere ianuis carcer utiqꝫ gehennalis. Confregit ſiquidē ferreos uectes: repagula uniuerſa cōtriuit: ut liberè ſuos educeret, quos redemerat de manu inimici, & planis egrederentur portis agmina ſanctorū dealbatorum: qui lauerunt ſtolas ſuas, & candidas eas fecerunt in ſanguine agni. Candidas prorſus in ſanguine agni: quia exiuit cum eo & in eo etiam aqua dealbans, & teſtimoniū perhibet ipſe qui uidit. Aut certè cādidas in ſanguine agni nouelli: ſanguine lacteo candido & rubicūdo: ſicut habes in cantico canticorum. Dilectus meus (Gene.5.) (ait ſponſa) ca[illegible]lidus & rubicundus: electus ex milibus.

B Inde eſt ꝙ ſtola cādida,& fulgureo uultu teſtis quoq;
reſurrectiōis apparuit. Iam ſi cōfutandis iudæorū calū-
nijs ſufficere uidet̃ hoc ipſum ꝙ clauſo egreſſus eſt monu-
mēto cui iſultātes dicebāt: ſi rex iſrl' eſt deſcēdat de cruce
curioſius nāq; monumētū claudere,& ſignare ſtuduerāt
quàm infigere clauos. Si igitur uicit leo de tribu Iuda: in
hoc ipſo proceſſu,& maius demonſtrauit opus, quàm pe-
terent: ip̄m iā reſurrectionis miraculū, cui poterit cōpara
ri? C Legimus nōnullorū p̄ceſſiſſe reſurrectiones: aut
magis certe ſuſcitatiōes, ſed iſtius preābulas: qbus & du-
plici priuilegio noſcit̃ p̄eminere. Nā cæteri qdē reſurre-
xerāt mortui iterū morituri: xp̄s reſurgēs ex mortuis iam
nō moritur: mors illi ultra nō dñabit̃. Illi mortui denuò
op⁹ hn̄t iterū reſuſcitari: xp̄s ꝙ mortu⁹ eſt pc̄tō, mortuus
eſt ſemel: ꝙ aūt uiuit, uiuit deo, uiuit in æternitate. Me-
rito ꝑinde reſurgentiū primitiæ chriſtus: q ita reſurrexit
ut cadere nō adijciat: q ſolus attigit immortalitatē. Eſt &
aliud in quo reſurrectiōis huius innoteſcat gloria ſingu-
4. Re.4 laris. Quis eñ in oībus cæteris ſuſcitauit aliqñ ſemetip-
ſum? Ineffabile iſtud eſt, ut à morte ſe excitet ipſe q dor-
mit: ſingulare eſt: nō eſt q faciat nō eſt uſq; ad unū. Heli-
ſæus ꝓpheta mortuū ſuſcitauit ſed alterū, nō ſeip̄m. Ecce
eñ quot annis iacet in monumēto: qđ à ſe nō pōt, ſperās
ab alio ſuſcitari: ab eo utiq; q triūphauit mortis imperiū
in ſeipō. Inde eſt ꝙ cæteros quidē dicim⁹ ſuſcitatos, xp̄m
reſurrexiſſe: q ſolus uirtute ꝓpria uictor prodijt de ſepul
chro. Siqdē & in hoc uicit Leo de tribu Iuda. Quātū po-
terit, imo qd nō poſſe uidebit̃ uiuēs, & dicēs patri. Reſur-
rexi, & adhuc ſum tecū: qui tā potēs extitit deputatus cū
mortuis, ſed inter mortuos liber. Nec uerò reſurrectio-
nē diſtulit ultra tertiū diē: ut ꝓpheta fidelis inueniat̃, qui
Oſeæ.6. dixit. Viuificabit nos poſt duos dies: ī die tertia ſuſcita-
bit nos. Decet nimirū, ut quēadmodū caput p̄ceſſit ſe-
quant̃ mēbra. In patibulo ſexta feria redemit hoīem: ip̄a
die qua fecerat hoīem in initio. Sequēti die ſabbatizauit
in monumēto: cōſummato ope qđ ſuſceperat. Tertia ue
rò quæ prima dierū eſt primitiæ dormientium apparuit
mortis uictor nouus hō. Ita & nos qcunq; ſeqmur caput
noſtrū: tot à die hac qua plaſmati, & redēpti ſumus, non
ceſſemus agere pænitētiā: nō ceſſemus tollere crucē no-
ſtrā: pſeuerātes in ea ſicut ipſe perſeuerauit: donec dicat
ſpūs ut reqeſcamus à laboribus nr̄is. Neminē audiamus
frēs: nō carnē & ſanguinē: nō ſp̄m quēlibet deſcenſum à
cruce ſuadētē. Perſiſtamus in cruce, moriamur in cruce:
deponamur aliorum manib⁹ nō nr̄a leuitate. Caput nr̄m
depoſuere uiri iuſti: nos ergo dignatiōe ſua angeli ſc̄ti: ut
cōſummata uiriliter die crucis, ſcđ'a quæ poſt mortē eſt:
qeſcamus ſuauiter: dormiam⁹ fœliciter in ſepulchris: ex-
pectātes btām ſpē & aduētū gl'iæ magni dei: q reſuſcitabit
Ioan.11. corpa nr̄a tertia demū die: cōfigurata corpis claritati ſuæ
Fetet q̄triduani ſicut de lazaro ſcribit̃. Iā fetet dñe: qua-
triduan⁹ eſt eñ, ad inuētio filiorū, Adā q̄rtā formauit diē:
quā à dño nō accepit. Propterea corrupti ſunt. & abomi-
nabiles facti ſunt: tanquā iumēta quæ ī ſtercore ſuo pu-
truerūt. Diuinæ ſiqdē ordinatiōis eſt triduū qđ p̄diximˀ,
in labore: in reqe: in reſurrectiōe. Nō placēt hæc filijs ho-
minū, ſed ſuā uolūt p̄ferre diē: differētes pnīam: ut indul-
geāt uoluptati. Nō hæc dies, quā fecit dn̄s: quatriduani
facti ſunt, & iā fetēt. Nō nouit hāc qđ de Maria natū eſt
ſc̄tm̄: tertia reſurrexit die: ne uideret corruptionē. Vicit
itaq; Leo de tribu Iuda. Occiſus eſt agnus. ſed Leo uicit.
Leo rugiet, qs nō pauebit? Leo, īquā, fortiſſim⁹ beſtiarū
q ad nulli⁹ pauebit occurſum. ſ. Leo de tribu Iuda. Paueāt
qui abnegauerunt: qui dixerunt: nō habemus regem niſi
cæſarē. Paueāt q dixerūt: nolum⁹ hūc regnare ſuper nos.
Mat.28 Redit ſiqdē accepto regno: & malos malè perdet. Vultis
noſſe quia redit accepto regno? Data eſt mihi, inquit, oīs
Pſal.2. ptās in cælo & in terra. Sed & pr̄ in pſalmo. Poſtula à me
(ait) & dabo tibi gētes hereditatem tuam, & poſſeſſionē
tuā terminos terræ. Reges eos in uirga ferrea, & tanquā
uas figuli cōfringes eos. Fortis ſiqdā Leo eſt, non crude-
lis: grauis tñ indignatio eius: & intolerabilis ira colūbæ.
Sed pro ſuis Leo rugiet: nō in ſuos. Paueāt alieni: trib⁹ iu
da magis exultet. Gaudeāt q īducti ſunt cōfeſſiōe: quorū
oīa oſſa dicūt: dñe qs ſimilis tibi? Leo de tribu Iuda: radix
Dauid. Dicit̃ eñ Dauid deſiderabilis uel manu fortis: &
idē ait. Añ te oē deſideriū meū & fortitudinē meā ad te cu P̄s.37.
ſtodiā. Radix inqt, Dauid. Nō Dauid radix ei⁹: ſed ipſe ra
dix Dauid: qa portat & nō portat̃. Merito dauid ſc̄tē filiū
tuū uocas dñm tuū: qa non tu radicē portas ſed radix te.
Radix fortitudinis tuæ & deſiderij: radix deſiderabilis: ra
dix fortis. Vicit Leo de tribu Iuda radix Dauid: apire li-
brū & ſoluere ſeptē ſignacl'a ei⁹. Apocalypſis ṽba ſūt hæc.
Diſcāt q nō legerūt: recolāt q nouerūt. C Vidi, inqt. Io Apoc.5.
annes, ī dextera ſedētis ſup thronū librū ſignatū ſigillis
ſeptē. & nō erat q legeret uel apiret. Ego, ait, flebā multū
ꝙ nemo apire librū dign⁹ inueniret̃. Et un⁹ de ſenioribus
dixit mihi. Ne fleueris. Ecce uicit Leo de tribu Iuda ra-
dix Dauid. Et uidi: & ecce in medio throni agnū ſtātē tā-
quā occiſum. Et ueniēs accepit librū de dextera ſedētis ī
throno, & aperuit librū: factaq; eſt lætitia magna & gr̄a-
rū actio. Leonē Ioānes audierat, & agnū uidit. Agn⁹ oc-
ciſ⁹ eſt, agn⁹ accepit librū. agn⁹ apuit, & apparuit Leo. De
niq; dign⁹ eſt (aiūt ſeniores) agn⁹ q occiſ⁹ eſt accipe for-
titudinē. Nō māſuetudinē amittere, ſed accipe fortitudi
nē, ut & agn⁹ maneat & Leo ſit. Plus dico: ut mihi uidet̃
idē etiā liber eſt q nō poterat apiri. D Quis eñ dign⁹
inueniret̃ apire hūc librū? Indignū ſe ꝓfitet̃ & ip̄e bapti-
ſta Ioannes: quo inter natos mulierum maior nemo ſurre
xit. Non ſum, inqt, dignus ſoluere corrigiam calciamēti Marci.1.
eius. Venerat enim ad nos calciata maieſtas, diuinitas in-
carnata uenerat dei ſapiā: ſed ī libro clauſo utiq; & ſigna-
to. Quod ligabat corrigia calciamenti: hoc claudebāt ſi-
gnacula libri. Sed quid dicim⁹ ſuper his ſeptē? An fortè
triplex aīæ uirtus, ratio, memoria, & uoluntas: & quadri-
pharia corpis cōpoſitio ex elemētis uidelicet quatuor, ī
his ſeptem eſt intelligenda, ut nihil de ueritate humanita
tis defuiſſe nouerimus ſaluatoris? An magis hūanitas ei⁹
ipſe eſt liber. & quærenda ſunt ſignacula ſeptem? Septē
eñ quædā arbitror inueniri: quibus maxime celabatur
in carne præſentia maieſtatis, ut non poſſet aperiri liber:
& ſapientia quæ latebat agnoſci. Sunt autem quæ occur
runt interim, matris deſpōſatio qua partus uirginis & cō
ceptionis puritas uelabat̃: ita ut hominis fabri fili⁹: fabri
cator hoīs putaretur. Infirmitas etiam corporis qua nimi
rum plorans uagiens: lactens & dormiens: & cæteris ſub
iacens neceſſitatibus carnis, latebat inter hæc uirt⁹ diui-
nitatis. Sic & circumciſionis ſignum ſuſcipiēs, peccati re
medium: egritudinis medicinam: qui morbū omnem tol-
lere uenerat & peccatum. Et itē in ægyptum fugiens à fa-
cie herodis reguli: nec dei fili⁹ agnoſci poterat nec rex cæ
li. Quid trina illa tētatio inimici: in deſerto: in pinnaculo
ſupra montem? Si filius dei, inquit, es: dic ut lapides iſti
panes fiant. Et item. Mitte te deorſum. Neutrum chriſt⁹ Mat.4.
fecit: ut ſignaretur liber: ut falleret̃ aſtut⁹. Deniq; eouſq;
ſeductus eſt: ut haberet iam pro conſtanti hominem eſſe
purū: & in tantā ueſaniā ſupbia cæca proruperat: ut non
diceret ultra ſi filius dei es: ſed hæc oīa tibi dabo ſi proci-
dēs adoraueris me. Sextū eſt ſignaculū crucis ubi pepen
dit inter latrones, & cū iniqs deputat⁹ eſt dñs maieſtatis.
Clauſit & ſepultura librū hunc: nec ullū ſignaculum oīno
ſic obſtruxit ſic occultauit magnū pietatis ſacramētū. Se
pulto nimirū dño ſola reſtare deſperatio uidebat̃ adeo ut
diſcipuli dicerent. Quia nos ſperabamus. Quis non illo Luc.24.
fleret in tēpore: clauſum arctius librū & nō eſſe qui aperi
ret? Sed ne fleueris ultra ioannes ſancte: etiam tu noli fle
re maria. Procul ſit luct⁹: triſtitiæ nebula diſſipet̃. Exulta-
te iuſti in dño: & gloriamini omnes recti corde. Dignus
eſt agn⁹ qui occiſ⁹ eſt. Leo qui reſurrexit, poſtremo liber
ipſe dignus eſt aperire ſeipſum. Reſurgens nimirū à mor
tuis: reſurgens aūt uirtute propria: & poſt tres dies ſicut
prædixerat teſtimonium perhibentibus inimicis: & reſur
gens in

gens in tanta maieſtate & gl'ia: indicat manifeſte q̄cūq; p̄-
diximus ſignacula uel operimēta uoluntaria non neceſſa
ria: nec cōditionis fuiſſe ſed dignationis. Quid tu nup iu
dææ ſignabas lapidē monumēti? Quia ſeductor ille dixe-
rat adhuc uiuēs: poſt tres dies reſurgā. Verè ſeductor: ſed
Hieræ. pi⁹ nō malicioſus: Deniq; ſeduxiſti me dñe & ſeduct⁹ ſum
20. ait ꝓpheta ueſter ī pſona ur̄a: fortior fuiſti & īualuiſti. Se
duxit uos ô iudæi in paſſione: nā in reſurrectiōe īualuit &
præualuit uincēs Leo de tribu Iuda. Eteñ ſi cognouiſſet
nunquā dñm gloriæ crucifixiſſent. Quid ergo factur⁹ es?
Et prædixit: & iam reuixit. Diligēter explora ſignaculū ſe
pulturæ: apertū eſt eñ. Datur tibi ſignū Ionæ ꝓphetæ: qa
& hoc p̄dixit ipſe. Egredit̃ Ionas de uētre Ceti: chriſt⁹ de
corde terræ tertia die ꝓcedit. Niſi ꝙ manifeſte pl⁹ quàm
Iona hic: q ſemetip̄m uiriliter & ab ipſo utero mortis edu
xit. Propterea uiri niniuitæ cōſurgēt cōtra uos ī iudicio:
Mat.35. propterea ipſi iudices ueſtri erūt, quia ꝓphetæ obtēpera
uerūt: uos nec dño ꝓphetarū. Vbi eſt qđ dicebatis: deſcē
dat de cruce & credim⁹ ei? Crucis ſignaculū dirumpere
uoluiſtis ꝓmittētes ad fidē uos introituros. Ecce apertū
nō diruptū eſt: introite. Alioquin ſi nō creditis reſurgēti
utiq; nec credidiſſetis deſcendenti. Sic uos ſcādalizabat
1.Cori.1. crux xp̄i. Verbū eñ crucis iudæis q̄dē ſcādalū eſt: ait apo
ſtolus: Excitet uos ſaltē nouitas reſurrectionis. Inuenim⁹
nos ī cruce gloriā. Nobis qui ſaluamur dei ṽt⁹ eſt & oīm
(ut oſtendimus) plenitudo uirtutū. Sit uobis pars uel in
reſurrectiōe. Sed fortè & illa imo multo magis illa uos ſcā
dalizat: & odor uitæ nobis in uitam, uobis eſt odor mor-
tis in mortē. Quid ergo inſiſtimus? Non ſuſtinet audire
ſymphoniam & chorū ſenior frater: Occiſum nobis ſagi
natū uitulū indignat̃. Foris ſtat: oīno nō acquieſcit intra
re. Ingrediamur nos fratres & epulemur in azimis ſynce
ritatis & ueritatis: eteñ paſcha noſtrū immolat⁹ eſt xp̄s.
Amplectamur cōmēdatas nobis in cruce uirtutes: humi-
litatē, patientiā, obedientiā. & charitatē. In hac quoq; tā
præcipua ſolennitate quid cōmēdetur nobis ſedula cogi
tatione penſemus. Nēpe reſurrectio: trāſitus & trāſmigra
tio. Chriſt⁹ eñ fratres nō recidit hodie ſed reſurrexit, nō
redijt, ſed tranſijt, tranſmigrauit non remeauit. Deniq; &
ip̄m qđ celebram⁹ paſcha, tranſitus nō reditus interpræ
tatur: & galilæa ubi uidēdus nobis promittitur qui reſur
rexit: nō remeationē ſonat, ſed trāſmigrationē. Credo iā
aliquorū īgenia p̄uolāt: & quorſum hæc uelint tēdere ſu-
ſpicantur. Dicimus tñ breuiter: p̄ſertim ne deuotionē ue
ſtrā in tanta ſolennitate, ſermonis uideat̃ ꝓlixitas onera-
re: ſi poſt conſūmationē crucis in noſtrā hanc mortalita-
tē & uitæ præſentis erūnas chriſtus dn̄s reuixiſſet: ego eū
fratres nō tranſiſſe dicerē ſed redijſſe: non trāſmigraſſe in
ſublimius aliqd: ſed ad ſtatū remeaſſe priorem. Nūc autē
quia tranſijt ī nouitatē uitæ, nos quoq; inuitat ad trāſitū
uocat ī galilæā. Propterea ſiquidē ꝙ mortu⁹ eſt pc̄tō mor
tu⁹ eſt ſemel: quia ꝙ iā uiuit: uiuit nō carni: ſed deo. Quid
nos dicim⁹ qui ſacrā dñi reſurrectionem paſchæ priuam⁹
noīe: ut ſit nobis in reditum magis quàm ī tranſitū? Lu
ximus his diebus cōpunctiōi & orationi, grauitati & ab
ſtinentiæ dediti cæterorū negligētias temporū ſacro hoc
quadragenario redimere & diluere cupiētes. Cōicauim⁹
paſſionibus chriſti: complantati ei denuo ſumus p baptiſ
mū quēdā lachrymarū pnīæ, & cōfeſſionis. Si ergo o mor
tui ſumus pc̄tō: quō uiuem⁹ adhuc in illo? Si negligētias
plāximus: quid cauſæ eſt ut recidamus nūc in eaſdē? Inue
niemur nūc iterū curioſi ut ante, uerboſi ut ante, pigri &
negligentes ut ante: uani, ſuſpicioſi, detractores, iracūdi,
cæteriſq; īplicati uitijs, q̄ tā anxie deplorauim⁹ his dieb⁹.
Laui pedes meos: quō iterū īquinabo eos? Exui me tuni-
cam meā: quō induā eā? Nō eſt trāſmigratio hæc fratres:
nō ſic uidebit̃ xp̄s: nō hoc iter q̄ oſtēdat nobis deus ſalu
tare ſuū. Deniq; q retro reſpicit: īdign⁹ eſt regno dei. Sic
amatores ſeculi inimici crucis xp̄i: cuius in uanū accepto
noīe dicuntur chriſtiani: toto hoc tpe quadrageſimali ad
īſtantes inhiāt dies reſurrectionis: heu ut liberi⁹ īdulgeāt
uoluntati. Obnubilat fratres ſolennitatis lætitiā materia
triſtior: ſed ipſius plāgimus ſolēnitatis iniuriā quā diſſi-
mulare nō poſſumus, nec in ipſa: imo minus in ipſa. D
Prohdolor, peccādi tēpus, terminus recidēdi: fc̄tā eſt re-
ſurrectio ſaluatoris. Ex hoc nēpe comeſſationes, & ebric-
tates redeunt: cubilia, & impudicitiæ repetuntur, laxan-
tur cōcupiſcētijs fræna quaſi ad hoc ſurrexerit chriſtus:
& non magis propter iuſtificationem noſtram. Sic hono-
ratis miſeri chriſtū, quem ſuſcepiſtis. Vēturo paraſtis ho-
ſpitium: cōfitentes pc̄tā cum gemitu: caſtigātes corpora
eleemoſynas impēdētes: & ecce ſuſceptū, ꝑditis inimicis:
imo exire cōpellitis priores neqtias admittēdo. Neq; eñ
cohabitatio eē pōt luci ad tenebras, xp̄i cum ſuperbia, cū
auaritia, cū ambitione, cū fraterno odio, cum luxuria, cū
fornicatiōe. Quid eñ minus p̄nti debetur quàm uēturo?
Quid min⁹ reuerētiæ reſurrectiōis tp̄s exigit quàm paſ-
ſionis? Sed uos ut manifeſtū eſt neutrā honoratis. Nā ſi
cōpateremini, & cōregnaretis ſi cōmoreremini, & cōre-
ſurgeretis. Nūc aūt ex ſola cōſuetudīe tpis, & ſimulatiōe
quadā humiliatio illa ꝓceſſit: quā non ſequitur exultatio 1.Cor.11.
ſpūalis. Propter hoc ut ait apoſtolus. Multi infirmi, &
imbecilles, & dormiūt multi. Propter hoc crebra in diuer
ſis regionibus hominū moralitas ſpecialiter his diebus.
Quid enim? Depræhēſi eſtis inter anguſtias præuarica-
tores. Nō q p̄uaricati eſtis: ſed qui perſiſtitis in pc̄tō ad-
dētes præuaricationē: aut penitus impœnitētes, aut tepi
de pœnitentes: nec pericula fugiētes: uel poſt miſerā ex-
perientiam incentiua pc̄ti. Irretiuit uos inimicus perple-
xis (ut ait ſcriptura) neruis teſticulorum. Si hac conſciē-
tia chriſti ſacramēta refugitis nihil uobis commune cum Iob.40
chriſto: non habetis uitam in uobis. Ipſum audite dicen-
tem. Niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberi Ioan.6.
tis eius ſanguinē: nō habebitis uitā in uobis. Si indigne
ſuſcipitis: iudicium uobis manducatis: ſanctū dñi nō di-
iudicātes. Redite ergo præuaricatores ad cor: & in toto
corde quærite dñm, & odite malum, pœnitētes nō uerbo
tñ & lingua: ſed ſpū, & ueritate. Quia uerò nō ſatis ceci-
diſſe piget hominē ut uidetur, q adhuc manere diſponit
in lubrico, aut erraſſe, qui ducē nō quærit: ſit uerè cōpū-
ctiōis indicium, opportunitatis fuga: ſubtractio occaſio
nis. Alioquin timēdum ualde, ne dies iſta ſiquidem & ip-
ſa poſita eſt in ruinā, & in reſurrectionē multorū in iſrael:
reprobet uos, uel tāquā manifeſtè alienos à chriſto: xp̄o
nō cōicantes, uel tanquā ſocios Iudæ, in quē intrauit ſa-
thanas poſt buccellā. Sed qd ad nos fratres de his qui fo
ris ſunt iudicare: niſi quòd in eodē nos fuiſſe laqueo plā
gimus, ab eodē erutos gratulamur: ſola miſericordia ope
rāte: in quo miſerabiliter eos detineri fraterna charitate
dolemus? Vtinam aūt uel nos iam ſanctificati, & penitus
alieni ab hac miſera, & ſacrilega cōſuetudine īueniamur:
nec quicquā in nobis pereat aut minuat̃ de exercitio ſpi
rituali: ſacræ reſurrectiōis aduentu: ſed tranſire magis &
excreſcere ſtudeamus. Quicunq; enim poſt lamenta pœ-
nitētiæ nō ad carnales redit cōſolationes: ſed in fiduciā
diuinæ miſerationis excedit, ingreditur nouam quādam
deuotionē, & gaudiū in ſpiritu ſancto: nec tam compun-
gitur præteritorū recordatione peccatorum: quàm dele-
ctatur memoria, & inflammatur æternorū deſiderio præ-
miorum: is planè eſt qui cum chriſto reſurgit: qui paſcha
celebrat: qui feſtinat in galilæam. Vos ergo chariſſimi ſi
conſurrexiſtis cū chriſto, quæ ſurſum ſunt, quærite, ubi
chriſtus eſt in dextera dei ſedens: quæ ſurſum ſunt ſapite
nō quæ ſuper terrā: ut quēadmodum chriſtus reſurrexit
à mortuis p gl'iam pr̄is: & ita uos in nouitate uitæ ambu-
letis, ut à ſeculari lætitia, & conſolatione mundi per cō-
punctionem, & triſtitiā, quæ ſm deum eſt, ad deuotionē
ſanctam, & ſpiritualē uos trāſire gaudeatis exultationē:
ipſo præſtante qui tranſiuit ex hoc mundo ad patrem, &
nos quoq; trahere poſt ſe, & in galileam uocare digna-
tur, ut ſemetipſum nobis oſtendat, qui eſt ſup omnia de⁹
benedictus in ſecula. Amen.

In tpe reſurrectiõis, Ad abbates de electiõe euã-
gelica maria magdalene & maria Iaco. & ſalo. S.II.

A Ccepimus ab ap̄lo habitare xp̄m ꝑ fidem
in cordibus nr̄is. D Vn̄ uidet̄ nõ incõ-
gruè intelligi poſſe tandiu xp̄m in nobis
uiuere: quãdiu uiuit fides. At poſtquã fi-
des nr̄a mortua eſt: quodammõ xp̄s mor-
tuus eſt ĩ nobis. Porrò fidei uitã opa atte
Ioan. 10. ſtãtur ſicut ſcriptũ eſt. Opa quæ dedit michi pr̄: ipa teſti-
moniũ phibẽt de me. Nec diſcrepare uidet̄ ab hac ſn̄ia, q
Iaco. 2. fidẽ ſine opibꝰ mortuã aſſerit in ſemetipſa. Sicut em̄ cor-
pis huiꝰ uitã ex motu ſuo dignoſcimꝰ: ita & fidei uitã ex
opibꝰ bõis. Itaqꝫ uita qdẽ corpis eſt aĩa, ꝑ quã mouet̄ &
ſentit: uita u°ò fidei charitas eſt: qa ꝑ illã opat̄ ſicut ĩ ap̄lo
legis. Fides quæ ꝑ dilectionẽ opatur. Vn̄ & refrigeſcẽte
Gala. 5. charitate fides morit̄, ſicut corpꝰ aĩa recedẽte. Tu ergo ſi
uideris hoĩem in bonis opibus ſtrenuũ, & feruore cõuer
ſatiõis hilarẽ: uiuere in eo fidẽ nõ dubites: indubitata te-
nẽs uitæ illiꝰ argumẽta. Sed ſunt nõnulli q cũ ſpũ cœpe-
rint: heu carne poſtea cõſummant̄. Scimus aũt qa iã nõ
ꝑmaneat ĩ eis ſpũs uitæ: qa ſcriptũ eſt. Nõ ꝑmanebit ſpũs
Gala. 6. meus ĩ hoĩe ĩ æternũ: quia caro ẽ. Quòd ſi nõ ꝑmanet ſpi
Roma. 5. ritꝰ: hauddubiũ qn excidat charitas quæ nimirũ diffuſa ẽ
in cordibus nr̄is ꝑ ſpm̄ſc̄tm̄ q datus eſt nobis. Porrò fidei
uitã, ut iã diximꝰ in charitate cõſtituit, q fidẽ ꝑ dilectio-
nẽ: phibuit opari. Hic ergo colligit̄: recedẽte ſpũ: fidem
mori: qm̄ ſpũs eſt q uiuificat. Deniqꝫ ſi ſapere ſm̄ carnem
mors ẽ, nõ dubiũ qn illi quos uiuere lætabamur quãdiu
Rom. 8. facta carnis ſpũ mortificabãt: ſm̄ carnẽ uiuẽtes plãgendi
ſint tanquã mortui. Vn̄ & in eodẽ ap̄lo legis. Si, inqt, ſm̄
carnẽ uixeritis, moriemini: ſi aũt ſpũ facta carnis mortifi-
caueritis, uiuetis. Ve tibi quicunqꝫ es canis reuerſus ad
uomitũ: & ſus lota in uolutabro luti. Nõ eos tm̄ loquor q
corpe ſed etiã eos q corde redeũt in ægyptũ: ſeculi huius
oblectamẽta ſectãtes: ac ꝑinde fidei uitã, quæ eſt charitas,
nõ habẽtes. Si qs enim diligat mundũ, nõ eſt charitas pa-
tris in eo. Quis magis mortuus eo qui fouet ignem in ſi-
nu: peccatum in conſcientia: nec ſentit nec expaueſcit:
nec excutit? B Ecce igitur chriſtus in ſepulchro: fides
mortua eſt in aĩo. Quid faciemus ei? Quid fecerũt ſanctæ
mulieres; quæ ſolæ ex omnibus ſuis ampliori tenebantur
affectu? Emerunt aromata ut uenĩẽtes ungerent ieſum.
Nũquid ut ſuſcitarent? Et nos ſcimꝰ fratres: quia ſuſci-
tare noſtrũ nõ eſt: ſed ungere nobis incumbit. Cur hoc?
Ioan. 21. Nẽpe ne feteat, q huiuſmodi eſt: ne ſit cæteris odor mor-
tis: ne perefluat & penitus diſſoluat̄. Emãt ꝑinde aroma-
ta ſua tres mulieres: mens, lingua, manus. De his enim, ut
arbitror, Petrus mandatũ accepit tertio paſcere gregem
domini. Paſce, inquit, mẽte: paſce ore: paſce opere. Paſce
animi oratione, uerbi exhortatione, exempli exhibitiõe.
C Quærat igitur mens aromata ſua: ante oĩa compaſ-
ſionis affectũ: dehinc rectitudinis zelum: & inter hæc di-
ſcretionis ſpm̄, nõ omittat. Quoties peccãtem uideris fra
Gal. 6. trem, cõtinuò ꝓcedere debet compaſſionis affectus tan-
quã cognatꝰ hũanitati, qppe quẽ cõcipis ex teipſo. Vos
(inquit ap̄ls) qui ſpirituales eſtis inſtruite hmõi in ſpũ
lenitatis, cõſiderans teipſum ne & tu tẽteris. Et cum exi-
ret dn̄s baiulãs ſibi crucẽ & plãgerent̄ ſuper eum nondũ
Luc. 23. quidẽ oẽs tribus terræ, ſed mulieres paucæ: cõuerſus ad
eas. Filiæ, inquit, hieruſalẽ nolite flere ſuper me: ſed ſup
uos ipſas flete, & ſuper filios ueſtros. Ordinẽ diligenter
attẽde. Sup uos, inquit, primo: deinde ſup filios ueſtros.
Temetipm̄ attẽde, ut aliĳ noueris cõpati, ut arguas in ſpi-
ritu lenitatis: Teipſum cõſidera, ne & tu tenteris. Sed qa
exemplum efficacius perſuadet, & altiꝰ imprimit animo:
mitto uos ad ſanctũ illũ ſenẽ: q̄ cũ audiſſet peccaſſe unum
ex fratribꝰ amariſſimè flebat inquiens. Ille hodie & ego
cras. Qui ſic flebat ſuper ſe, putas quia nõ compaſſus ſit
fratri? Hic itaqꝫ cõpaſſiõis affectus multis quidem pro-
deſt: quia animus liberalis contriſtare quem pro ſe uide-
rit anxium, erubeſcit. Sed quid agimus ꝙ nonnulli dura
ceruice & attrita ſunt fronte: ut quo magis eis cõpatitur
tantomagis noſtra & compaſſione & patientia abutant̄?
Nõnne ſicut cõpatiebamur fratri: ita ipſi iuſtitiæ cõpatiẽ
dũ eſt: quã uidemꝰ tã impudẽter abĳci: tã imprudẽter ꝓuo
cari? Scio qa ſi qua in nobis eſt charitas: cõtẽptũ hũc dei
ferre æquanimiter nõ poſſumus. Hic eſt zelꝰ iuſtitiæ quo
aduerſus delinquentes accẽdimur: tanquã pietate ducti
erga eã quã cõtemni uidèmus iuſtitiam dei. Veruntamen
oportet ut priora ſibi uẽdicet cõpaſſiõis affectꝰ. Alioqn ĩ
ſpũ uehemẽti conterimus naues tharſis, cõterimꝰ quaſſa-
tũ calamũ: extinguimus linum fumigans. Sed cum uterqꝫ
aderit uidelicet & cõpaſſiõis affectus, & zelus iuſtitiæ: ne
ceſſe eſt ut adſit ſpũs diſcretiõis: ne fortè cũ oporteat hũc
exhiberi ille procedat, & ĩdiſcretio ipſa cõfundat uniuer-
ſa. Habeat itaqꝫ mẽs noſtra tertiũ ſpm̄ diſcretionis: ut mi
ſcens apte tẽporibus tẽpora: opportũe æmulari & nihilo
minus ignoſcere ſciat. Samaritanus ſit: cuſtodiens & ob-
ſeruans qñ oleum miæ, qñ uinũ feruoris exhibeat. Et ne
fortè meum putetis inuentum: prophetam audite in pſal-
mo hæc eadem & eodem ordine poſtulantem. Bonitatem p̄s. 118.
inquit, & diſciplinam & ſciẽtiam doce me. Sed unde hæc
nobis? Neqꝫ enim talia profert uirtutum germina terra
cordis noſtri: ſed magis ſpinas & tribulos germinat no-
bis. Emere ergo oportet. A quo autẽ emẽda ſunt? Ab eo
utiqꝫ q ait. Venite emite abſqꝫ argento & abſqꝫ ulla cõmu Eſai. 55.
tatiõe uinum & lac. Nõ ignoratis quid lactis dulcedo q̄d
uini deſignet auſteritas. B Quid eſt autẽ emere ſine ar-
gento & ſine commutatiõe? Non talis eſt emptio apud
amatores huiꝰ ſeculi: ſed apud auctorẽ ſeculi, alia eſſe non
poteſt. Propheta enim dixit domino. Deus meꝰ es tu: qm̄ Pſal. 15.
bonorum meorum non eges. Quam igitur commutatio-
nem ei dabis homo pro gratia ſua qui nulliꝰ eget, & cuiꝰ
ſunt uniuerſa? Gr̄a gratis datur, etiã cũ emit̄ gratis emit̄:
quia quod datur pro ea nobis meliꝰ retinetur. Tria ergo
aromata mentis nummo ꝓpriæ uoluntatis emenda ſunt,
quam quidem dimittens nihil amittimus: etiam & lucra-
mur plurimũ commutantes illam in melius: ut cõis fiat q̄
propria fuit. Porrò cõis uoluntas charitas eſt. Emimus
ergo abſqꝫ cõmutatione recipientes qđ nõ habuimus: &
qđ habuimus melius retinentes. Qñ uerò cõpatietur fra
tri q in ꝓpria uolũtate neſcit cõpati niſi ſibi? aut qñ amãs
ſeipm̄ diliget iuſtitiam: & odio habebit iniquitatẽ? Simu
lare qdẽ põt ante oculos hoĩm etiã & ſemetipſum ſeduce-
re: ut cũ priuato amore uel odio ducit̄: compaſſionis affe-
ctum aut zelum putet eſſe iuſtitiæ. Verum facile eſt noſſe
quàm ſint aliena à propria uolũtate: quæ ꝓpria ſunt cha-
ritatis: cui illa recta fronte contrariam ſe conſtituit. Nam 1. Cor. 13.
charitas benigna eſt: charitas ſuper iniquitate non gau-
det. Iam de ſpiritu diſcretionis ſcimus: quia nihil ſic illum
extinguit quomodo uoluntas propria ſubuertens corda
hoĩm & rationis oculos claudens. Emenda proinde ſunt
tria mentis aromata: affectus compaſſionis: rectitudinis
zelus, & ſpũs diſcretiõis: nũmo ut (dictũ eſt) propriæ uo-
luntatis. Linguæ quoqꝫ aromata tria nihilominus ſunt,
modeſtia in increpando: copia in exhortando: efficacia in
perſuadendo. Vis habere hæc aromata? Eme illa à domi-
no deo tuo. Eme, ĩquã, ſicut & priora ſine ulla cõmutatio
ne: ut aliquid recipias, perdas nihil. Eme à dn̄o moderatã
correptionẽ: quia oĩno magnũ quoddam bonum & datũ
optimum eſt, & quod habeãt pauci. Linguã enim (ut ait Iaco. 3.
beatus iacobꝰ) nemo domare poteſt. Videas multos (ſyn
cera licet intentione & benigno accedant animo) leuiter
dicere quod grauiter audiatur. Volat irreuocabile uerbũ
& quod ſanare debuerat (quia mordacius fortè uidetur)
exaſperat & exulcerat magis: quãdo negligentiæ additur
impudẽtia: etiam & impatientia cumulat̄: ut qui ſordidus
erat ſordeſcat adhuc: declinans in uerba malitiæ ad excu-
ſandas excuſationes in peccatis: ac more frenetici non ſo
lum repellẽs: ſed & mordere tentans medici manum. Mul
tis quoqꝫ non ſuppetit uerborum copia: ſed præ ſermõis
inopia linguam ſuam palato adhæreſcere ſentiunt, quod
& ipſum

interdum ſolet audientibus obeſſe non parum.
Aliĳs uerò ad manũ eſt abũdãtia multa ſermonis: ſed q̄ di-
cũt minus ſapiũt, minus acceptãtur: & qa gr̄am nõ habẽt,
minus efficacia ſunt q̄ loquũt̄. Vides quã neceſſe ſit eme-
re ab eo à quo oẽ bonũ eſt: à quo oĩs ſciẽtia, modeſtiã ĩ in
crepãdo, copiã in exhortãdo, efficaciã in ꝑſuadendo. A
Proinde eme iſta nũmo cõfeſſionis: ut prius pc̄tã tua cõfi-
tearis: quã ad expurganda accedas aliena. Magnum pror
ſus & mirabile ſacramẽtũ aĩæ ſuſcitatio. Vide ne ad illud
immũdꝰ accedas. Qđ ſi fortè nõ põt innocẽs: imo qa nõ
potes: laua inter innocẽtes manus tuas antequã circũdes
monumẽtũ dn̄i. Oĩa ſiqdẽ in cõfeſſione lauantur. Et hæc
ablutio ĩ quãdã ĩnocẽtiã tibi deputabit̄: ut inter ĩnocẽtes
aſſiſtas. Ad altaris officiũ nemo accedit ĩ ueſte cõi: ſed qſ-
qs acceſſurus eſt albis induit̄. Et tu ergo cũ ad dn̄i monu-
p̄s. 103. mẽtũ ꝓperas lauare, dealbare, ĩduere ueſtimẽtis gloriæ.
ut dicat̄ tibi. Cõfeſſionem & decorem induiſti. Quia ubi
cõfeſſio: ibi ĩ cõſpectu dn̄i pulchritudo ẽ. Hæc ꝓ eo dicta
ſunt ut aromata linguæ moderata increpatio, copioſa ex
hortatio, efficax ꝑſuaſio nũmo cõfeſſionis emãt̄. Verũtm̄
legimꝰ & quotidianis etiã experimẽtis didicimus: cuiꝰ ui-
ta deſpicitur: reſtat ut p̄dicatio contẽnatur. Paret ergo &
manus aromata ſua ne ſubſannet nos ſapiens tãquã pi-
grum illum: cui labor ſit manũ ad os porrigere: ne poſſit
dicere eis quẽ argui. Tu q alium doces: teipſum non do-
ces alligas enim onera grauia & importabilia: & imponis
ea in humeros hominum: digito tuo nolens ea mouere.
Nota. Dico uobis. ſermo quidem uiuus & efficax exemplum eſt
operis: facile perſuadens qđ intendimus: dũ factibile pro
bat eſſe quod ſuademus. Pro hmõi habeat neceſſe eſt etiã
manus aromata ſua: continentiam in carne: miſericordiã
Thim. 2. in fratre: patiẽtiam ĩ pietate. Vnde apoſtolus ait. Sobrie
& iuſte & pie uiuamus. Hæc enim tria ſunt conuerſatiõi
noſtræ maxime neceſſaria: qm̄ primum debemꝰ nobis: ſe-
cũdũ proximo, tertium deo. Nã qui fornicatur, in corpus
ſuum peccat, magno illud priuãs honore & pauendo adĳ
ciens: pudendoqꝫ dedecori: tollẽs membrum chriſti & fa-
ciens mẽbrum meretricis. Ego aũt nõ ab ea tm̄ quæ tam
abominabilis eſt: ſed ab oĩ uoluptate carnis contĩnẽdum
dico. Ante oĩa igit̄ perfectã hãc contĩnẽtiã quære: quam
debes tibĳpſi. Nemo enim tibi propinquior eſt. Dehinc
adde miãm quam debes proximo: qa cũ eo ſaluandus es.
Deinde patientiã quã debes deo: quia ab eo ſaluãdus es.
2. Thi. 3. Oẽs em̄ q̄ pie uolũt uiuere in xp̄o ꝑſequtionẽ patiũtur.
Actu. 14 Et per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ
cælorũ. Vide ergo ne ꝑ impatientiã pereas: ſed uniuerſa
ꝓ eo ſuſtine, qui prior ꝓ te maiora ſuſtinuit: & apud quẽ
infructuoſa patientia non erit: ſicut ait propheta. Patien-
Pſal. 9. tia pauperum non peribit in finem. C Porrò hæc manꝰ
aromata nũmo ſubiectionis emuntur. Hæc eſt em̄ q̄ diri-
git greſſus nr̄os: & ſancte cõuerſationis gr̄am ꝓmeretur.
Nã ſi cõtraria lux inuenta eſt in mẽbris nr̄is ꝑ inobedien
tiã: quis neſciat per obediẽtiam continentiam dari? Ipſa
quoqꝫ eſt q̄ miãm ordinare nouit: ipſa q̄ patiẽtiã & docet
& donat. Cum his igitur aromatibus accede ad eũ in quo
fides mortua eſt. Verũ ſi cõſideramus quàm magnũ ſit ad
nos ſuſcitare eũ q hmõi eſt: quàm difficile ſit uel accedere
ad cor eius qđ lapidea q̄dã obſtinatio. & ĩpudentia clau-
ſit: puto ꝙ dicere habeamus & nos. Quis reuoluet lapidẽ
ab oſtio monumenti? Attamẽ dum ſic trepidi ueremur ac
cedere cunctantes ad tã grãde miraculũ: fit nonnunquàm
ut ſolita pietate, p̄patione cordis noſtri audiat auris diui
na: & ad uocem uirtutis eius reſurgat qui erat mortuus.
Et ecce angelus dn̄i: hilaritas quædam in uultu illius tan-
quã in oſtio monumenti nobis apparet & fulgor quidam
index reſurrectionis: ut aperte uideatur facies eius immu
tata: acceſſum præbens nobis ad cor ſuum: imo & aduo-
cans: ipſmqꝫ obſtinationis ſuæ reuoluens lapidẽ & ſedẽs
ſuper eum ita ut ſuſcitata fide ipſa: etiam lintheamina qui
bus obuoluta fuerat ipſe demõſtret. Dũqꝫ oĩa q̄ in corde
ſuo priꝰ actitabant̄ aperit, & cõfitetur quõ ſeipm̄ ſepelie-
rat intus: ipſam tepiditatẽ, & neligentiã ſuã ꝓdens. Veni
te, inquit, & uidete locum ubi poſitus erat dominus. Mat. 28

In tpe reſurrectiõis: de merſione Namã ſepties ĩ ior
dane: & de nudatiõe ſeptẽplici lepræ, & de ſeptẽ appari-
tiõibꝰ dn̄i reſurgẽtis: qbꝰ ſeptẽ dõa. ſſ. deſignãt̄. Ser. III.

S Icut in corporũ medicina prius purgatio-
nes adhibentur, deinde refectiones, ut ſcili
cet prius exinaniat̄ corpus ab humoribus
noxĳs: dehĩc cibis ſaniorib ꝰ foueat̄: ſic me-
dicus animarũ dn̄s chriſtus: cuius tota di-
ſpẽſatio quam exhibuit in carne medicina ſalutis eſt an-
te paſſionem ſuam ſeptem dedit purgationes: poſt re-
ſurrectionem ſuam totidem cibos ſalubres pariter &
ſuaues: Heliſæus noſter Naaman leproſum ſepties in ior 4. Re. 5.
dane mergi præcepit: qui interpretatur deſcẽſus. In de-
ſcẽſu dn̄i nr̄i ieſu chriſti, id eſt in hũilitate cõuerſationis
eius quã exhibuit ante paſſionẽ mũdamur, & purgamur,
in reſurrexiõe uerò, & uita quã oſtẽdit quadraginta die-
bus reficimur, & delectabilibꝰ paſcimur alimẽtis. B Se-
ptẽpliciter em̄ occupauit nos lepra ſuperbiæ: ĩ ꝓprietate
poſſeſſionũ: in gloria ueſtiũ: in uoluptate corporũ, in ore
quoqꝫ dupliciter: ſimiliter & in corde. prima eſt lepra
domus: qua diuites eſſe uolumus in hoc ſeculo: ſed ab iſta
mũdamur ſi immergimur in iordane, id eſt in chriſti de-
ſcenſu. Inuenimus em̄: qm̄ ille cùm eſſet diues ꝓpter nos
paup factus eſt. Deſcẽdit ab inenarrabilibꝰ cæli diuitĳs:
& ueniẽs in mundũ nec iſtas qualeſcũqꝫ diuitias habere
uoluit, ſed in tãta pauptate uenit, ut natus cõtinuò pone
ret̄ in præſepio: qa ei nõ erat locus in diuerſorio. Deniqꝫ
qs neſciat qm̄ filiꝰ hoĩs nõ habebat ubi caput ſuũ recli-
naret? Qui bn̄ hic mergit̄: qñ q̄ret diuitias huiꝰ mũdi? Et
uerè magna abuſio & magna nimis: ut diues eẽ uelit uer
miculꝰ uilis: ꝓpter quẽ deꝰ maieſtatis & dn̄s ſabaoth uo-
luit pauper fieri: Porrò ĩ lepra ueſtis, oẽm ſcl'i huiꝰ pom-
poſam intellige uanitatẽ. Nam ab illa nihilominus in ior
danis merſione mũdaberis ubi inuenies xp̄m dn̄i uilibus
pãnis inuolutũ factũ opprobriũ hoĩm, & abiectionẽ ple-
bis. A lepra quoqꝫ corpis mũdamur in ip̄o iordane: ſi bn̄
cogitãtes dn̄icã paſſionẽ erubeſcimꝰ ſequi corpis uolu-
ptatẽ. At in ore (ut diximus) duplex eſt lepra. Cũ eniã ad-
uerſi qcqd cõtigerit murmuramꝰ, & impatiẽtiæ u°bũ tã-
quã lepræ ſanies effluit: ſed ab hac mũdamur ſi illũ atten-
dimꝰ q tãquã ouis ad occiſionẽ ductꝰ eſt, & nõ aperuit os
ſuũ. Qui cũ malediceret̄ nõ remaledicebat: cũ pateret̄ nõ
cõminabat̄. In ꝓſperis quoqꝫ cõtra eũ q dixit: nõ q ſeipm̄
cõmẽdat ille ꝓbatus eſt: cõmẽdamus noſmetipſos: nõ in
multa patientia ſed in arrogantia: & inqnat nos altera le-
pra uerbũ iactãtiæ. Vt ergo mundemur ab illa mergamur
in iordane: & imitemur eum qui nõ quærebat gloriã ſuã.
Vn̄ & dæmonia q̄ clamabãt: quia ip̄e eſſet dei filius præci
piebat obmuteſcere: & illuminatos cæcos dicere prohibe
bat. In corde duplex eſt lepra: propria uoluntas, & pro-
priũ cõſilium. Lepra utraqꝫ nimis peſſima: eoqꝫ pernicio-
ſior: quo magis interior. Voluntatem dico propriã q̄ nõ
eſt cõis cũ deo & hõibꝰ ſed nr̄a tm̄: qñ qđ uolumꝰ non ad
honorẽ dei: nõ ad utilitatẽ fratrũ: ſed ꝓpter noſmetipſos
facimus nõ intẽdentes placere deo & ꝓdeſſe fratribꝰ: ſed
ſatiſfacere ꝓprĳs motibꝰ aĩorũ. Huic cõtraria eſt recta frõ
te charitas q̄ deus eſt. Hæc em̄ aduerſus deũ inimicitias
exercens eſt: & guerram crudeliſſimam. Quid enim odit
aut punit deus p̄ter ꝓpriã uolũtatẽ? Ceſſet uoluntas pro
pria & infernus non erit. In quẽ enim ignis ille deſæuiet,
niſi in propriã uoluntatem? Etiam nũc cum frigus aut fa-
mẽ, aut aliqd tale patimur, quid lædit̄ niſi ꝓpria uolũtas?
Quod ſi uoluntarie ſuſtinemus ipſa iam uolũtas cõis eſt:
ſed infirmitas quædam & uelut pruritus uolũtatis adhuc
de proprio eſt: & in illo omnes pœnas ſuſtinemus donec
penitus conſumatur. A Nam uoluntas illa proprie di-
citur cui aſſentimus: & cui ſe liberum inclinat arbitrium.
Hæc aũt deſideria & cõcupiſcentiæ q̄ inuitos tenent nõ
uoluntas, ſed corruptio uolũtatis eſt. Porrò uolũtas pro

pria quo furore dn̄m maieſtatis impugnet: audiant, & ti-
meant ſerui ꝓpriæ uolūtatis. Primo nãqꝫ ſeipam ſubtra-
hit, & ſubducit eius dn̄atui: cui tanquã auctori ſeruire iu
re debuerat: dū efficitur ſua. Sed nūqd cõtēta erit hac in-
iuria? Addit adhuc: & qđ in ſe oĩa quoqꝫ quæ dei ſunt
tollit, & diripit. Quē em̄ modū ſibi ponit hūana cupidi-
tas? Nõnne qui ꝑ uſurã acqrit pecuniã modicã ſimiliter
mundū lucrari conaretˀ uniuerſum ſi nõ deeſſet poſſibili-
tas: ſi ſuppeteret uolūtati facultas? Dico fiducialiter: ne-
Nota. mini q ſit in ꝓpria uolūtate poſſet uniuerſus mūdus ſuf-
ficere. Sed utinã uel rebus iſtis eſſet cõtēta: ne ipm (hor-
ribile dictu) deſæuiret auctorē. Nūc aūt & ipm (quãtū in
ipa ē) deū pimit uolūtas ꝓpria. Oĩno em̄ uellet deū pctã
ſua aut uindicare nõ poſſe aut nolle, aut ea neſcire. Vult
ergo eū nõ eſſe deū: quæ quãtū in ipſa eſt uult eū, aut im-
potentē, aut iiuſtū eē, aut inſipiētē. Crudelis planè & oĩ
no execrãda malitia: quæ dei potētiã, iuſtitiã, ſapiam pe-
rire deſiderat. Hæc eſt crudelis beſtia, fera peſſima, rapa-
ciſſima lupa, & leena ſæuiſſima. Hæc eſt imūdiſſima lepra
animi, ꝓpter quã in iordane mergi oporteat: & imitari eū
q nõ uenit facere uoluntatē ſuã. Vñ & in paſſiõe: nõ mea
inqt uolūtas, ſed tua fiat. B Lepra uerò ꝓprij cõſilij cò
pniciosior eſt quò magis occulta: & quãtò plus abūdat:
tãtò ſibi quiſqꝫ ſanior eſſe uidetˀ: Hæc illorū eſt q zelū dei
hn̄t, ſed nõ ſm̄ ſciam: ſequētes errorē ſuū, & obſtinati in
eo: ita ut nullis uelint cõſilijs acquieſcere. Hi ſunt unita-
tis diuiſores: inimici pacis: charitatis expertes: uanitate
tumētes: placētes ſibi, & magni in oculis ſuis: ignorãtes
dei iuſtitiã, & ſuã uolētes cõſtituere. Et quæ maior ſupbia
quàm ut unus hõ toti cõgregatiõi iudiciū ſuū p̄ferat: tã-
quã ipſe ſolus habeat ſpm̄ dei? idololatriæ ſcelus eſt non
acqeſcere: & quaſi pctm̄ ariolãdi repugnare. Eant nunc q
ſe faciūt religioſiores alijs: q nõ ſunt ſicut ceteri hoĩm: ec
ce arioli, & idololatræ facti ſunt: ſi tñ uel ei, qui dixit hoc
plus quàm ſibi iudicãt eſſe credendū. Necꝫ hic diſſonat
ueritatis ſermo, quē dixit. Si eccleſiã nõ audierit ſit tibi
ſicut ethnicus, & publicanus. Sed ubi poterat hæc lepra
mūdari niſi in iordane? Ibi mergere, quicūqꝫ hmõi es: &
attēde qd fecerit magni cõſilij angelus: qūo cõſiliū ſuum
poſtpoſuerit cõſilio uel magis uoluntati mulieris unius
(beatã uirginē loquor), & fabri paupis ipſe eſt Ioſeph.
Lucæ.2. Inuētus em̄ in medio doctorum audiēs eos, interrogans
quodãmõ increpatus à mr̄e eſt. Fili qd feciſti nobis ſic?
At ille. Quid erat, inquit, quòd me quærebatis? Neſcie-
batis qa i his quæ pr̄is mei ſunt, oportet me eē? At illi nõ
intellexerūt uerbū. Et qd fecit uerbū? Nõ capiebatˀ in ſe:
deſcēdit ita, ut eſſet etiã ſubditus illis. Quis iã non erube
ſcat obſtinatus eſſe in cõſilio ſuo qñ ſuū ſapiã ipſa deſe-
ruit? Sic mutauit cõſilium ſuū: ut qđ iã tūc cepat, extūc
uſqꝫ ad triceſimū ætatis ſuæ annū prorſus dimiſerit, ni-
hil em̄ ab hoc duodecimo anno de eius doctrina uel ope-
ribus inuenis uſqꝫ ad annos triginta. Sed fortè quæren-
dum ab ipo eſt qūo uolūtatē ſuã: cõſiliūue reliquerit. O
dn̄e uolūtas de qua dixiſti, ut nõ fieret, ſi bona non erat,
qūo tua erat? Si bona erat quare derelicta eſt? ſic & cõſi-
liū ſi nõ bonū: qūo tuū: ſi bonum qūo relinquēdum? Et
bona erant, & eius erant, necꝫ minꝰ temē relinquēda ob
hoc uidelicet ut fierēt meliora: Necꝫ em̄ oportebat ꝓpria
præiudicare cõmunibus. Erat ergo uolūtas xp̄i: & bona
erat qua dicebat. Si fieri põt trãſeat à me calix iſte: ſed ea
de qua dicebat fiat uolūtas tua melior erat: quia cõis nõ
Mat.14 ſolū pr̄is, ſed & xp̄i ipſiꝰ (oblatꝰ eſt em̄, quia ipe uoluit,
& nr̄a. Niſi em̄ granū frumēti cadens in terram mortuū
eēt, ipm ſolū maneret: mortuū uerò multū fructū attulit.
Atqꝫ hæc uolūtas pr̄is erat, ut uidelicet haberet q̊s ado-
ptaret in filios. Chriſti erat: ut ſit ipe primogenitꝰ i mul-
tis frĩbus. Nr̄a erat qa ꝓ nobis faciebat ut redimeremur.
De cõſilio idē dicimꝰ. Chriſti em̄ erat, & bonū erat cõſi-
liū illđ qđ ait: qa i his q̄ pr̄is mei ſunt: oportet me eē. Sed
qa illi nõ intellexerūt mutauit illud cõſiliū: ut nos mūda
ret ab ea lepra q̄ ꝓprij cõſilij ē; Exēplū em̄ dedit nobis, ut
& nos ita faciamus. Nã ab initio nouerat qd eſſet facturꝰ.
ſed uoluit formã nobis huius humilitatis exhibere: & ad
lauandã peſſimam hãc leprã diuinum in ſeipſo parare ior
danē. Audiant igitur utriqꝫ pariter q ꝓpriæ uoluntatis &
q proprij cõſilij lepra ſordet: audiãt quid ſpūs dicat eccle-
ſijs breui uno uerſiculo lepram utrãqꝫ cõdēnãs. Sapiētia,
ait, quæ de ſurſum eſt: primū qdē pudica eſt contra ꝓpriæ Iaco.3.
uoluntatis impuritatē: deinde pacifica cõtra cõſilij ꝓprij
obſtinatam rebellionem. Dū ab his ſeptē purgatꝰ fuerit
æger: tãquã poſt ſeptē ſellas q̄rat ſeptem fercula q̄ ſunt ſe-
ptē ſpūſcti dona. Porrò ſicut in uita dn̄i ante paſſionē ſe-
ptē purgatiões inuenimꝰ ſic & i apparitionibꝰ ſeptē quæ
poſt reſurrectionē factę leguntˀ ſeptē illa dona ſpūſancti
poſſumus inuenire. In prima ſpm̄ timoris accipe quando
mulieribus ſanctis uenientibus deſcendit angelus de cæ-
lo, & terremotus factus eſt: ita ut ipſas timore perterritas
oportuerit ab angelo conſolari. In ſpū pietatis apparuit
Simoni: qa magna & oĩno & uerè domino ieſu digna pie
tatis dignatio, ꝙ ei quaſi ſingulariter & ante cæteros di-
gnatus eſt apparere: quem præ cæteris de negatione eius
rea conſcientia confundebat: ut ubi abundauit delictū, ſu
perabūdaret & gr̄a. In ſpū ſciæ duobꝰ pgētibus i emaus
ſcripturas expoſuit: incipiēs à Moyſe & ꝓphetis. In ſpū
fortitudinis ianuis clauſis intrauit oſtendens manus & la
tus: ſicut ſolent in ſignū uirtutis clypeorum foramina de
monſtrari. In ſpū conſilij fruſtra in piſcatione laborantes
mittere in dexterã rhete conſuluit. In ſpū intellectus ape
ruit illis ſenſum ut intelligerēt ſcripturas. In ſpū ſapiē die
quadrageſimo apparuit eis: qñ uidentibus illis eleuatus
eſt, & uiderūt filium hominis aſcendentē ubi erat prius.
Vſqꝫ ad illã enim diē quaſi per ſtultitiã prædicationis ſal
uos faciebat credentes: poſtquã uerò coram eis aſcendit
ad patrem: iam cœpit ſapientia declarari. Omnia em̄ quæ
de ſaluatore legimus medicamina ſunt aĩarum noſtrarū.
Videamus ergo ne qñ fortè dicatur de nobis. Curauimꝰ
Babylonem & non eſt ſanata. Cogitet unuſquiſqꝫ quan-
tum operentˀ in eo tam ſalutaria medicamenta. Sunt enĩ
quibus nõdū eſt paſſus: ſunt qbꝰ nõ ſurrexit uſqꝫ adhuc.
Alijs quoqꝫ nõdū aſcēdit: alijs nõdū miſit ſpm̄ſctm̄. Quõ Phili.2.
em̄ opatˀ eius humilitas: q̄ cū in forma dei eſſet nõ rapinã
arbitratus eſt eſſe ſe æqualē deo: ſed ſemetipm̄ exinaniuit
formã ſerui accipiēs: quõ inquã dei humilitas i ſupbo ho
mine opatur. Quæ illiꝰ humilitatis ueſtigia in his qui ad-
huc toto deſiderio terrenis diuitijs & honoribus inhiãt?
An nõ mõ exhilaratˀ cõſciētia ueſtra fratres mei: ꝙ dicere
poteſtis. Paruulus natus eſt nobis. Sunt quibus nõdū eſt
paſſus chriſtus: q labores fugiunt & mortem metuūt uſqꝫ Eſaiæ.9.
adhuc: quaſi uerò ille & labores ſuſtinendo & mortē mo
riendo nõ uicerit. Sunt quibus nõdū ſurrexit: q i laborū
anxietate & afflictione pœnitentiæ morte afficiuntur to-
ta die: nõdū ſpirituali conſolatione recepta. Sed niſi bre-
uiati fuiſſent dies illi: quis poſſet ſuſtinere? Alijs ſurrexit
chriſtus: ſed nondū aſcēdit, imo cum eis adhuc pia dulce-
dine cõmoratˀ in terris: his. ſ. q in deuotione ſunt tota die:
flent in oratiõibus: ſuſpirãt in meditationibꝰ ſuis: & oĩa
feſtiua & iocūda ſunt eis & per omnes dies illos cõtinuū
alleluya cantatˀ. Sed oportet lac eis ſubtrahi: ut diſcãt ue
ſci ſolido cibo: & expedit eis ut chriſtus uadat, & hæc tē-
poralis deuotio ſubtrahatur. Sed qñ hoc cape poterūt?
Deſertos ſeſe à dn̄o: priuatos gr̄a conq̄runtˀ. Sed expectēt
paululum: ſedeant in ciuitate, donec induantur ſolidiori
quadam uirtute ex alto, & maiora percipiant chariſmata
ſpūſcti ſicut apl'i ꝓmoti ſunt i gradum altiorē & ſupemi
nentiorē uiam charitatis igreſſi: nõ iã ſoliciti quõ flerēt
paululū ſed quõ magna quadã uictoria de cõi aduerſario
triūpharēt & conculcarent ſathanam ſub pedibus ſuis.

In oc. paſchæ de tribꝰ teſtimonijs i cælo & i terra. ſ. I

OMne qđ natū eſt ex deo uincit mundū. Poſtquã 1.Ioan.5.
unigenitus dei non rapinã arbitratus eſt eſſe ſe
æqualē deo: hoĩs quoqꝫ dignatus eſt fieri filius
& habitu inuētus ut homo, non immerito iã de
cæleſti

cæleſti gn̄atione exiguitas hūana præſumit. Necꝫ em̄ indi
gnū eſt deo, eorū fieri patrē: quorū ſe xp̄s fecerit fratrē.
hic eſt ꝙ beatꝰ ioãnes qui ſepiꝰ nobis ac ſtudioſiꝰ hãc cõ-
mendat adoptionē filiorū dei: in ipſo quoqꝫ euangelij ſui
Ioan.1. pricipio. Quotquot, inqt, receperūt eū dedit eis poteſta-
tē filios dei fieri. Huic ergo uerbo ſimile eſt qđ audiuimꝰ
1.Ioã.5. hodie de eiꝰ epl'a recitari. Oē, inqt, qđ natū eſt ex deo ui-
cit mūdū. Quotquot em̄ ſuntˀ xp̄i, cū xp̄o eos mūdꝰ odit
Ioan.15. ſed cū xp̄o ſuperatˀ pariter & ab ipſis. Nolite ait mirari ſi
odit uos mūdꝰ: ſcitote qa priorē me uobis odio habuit.
Ioan.16. Et itē. Cõfidite, inqt, quia ego uici mundū. Sic nimirum
Rom.8. manifeſta ſit ſermonis illiꝰ ueritas quē ait apl's. Quos pre
ſciuit inquit (haud dubiū qn deꝰ pater) & prædeſtinauit
conformes fieri imaginis filij ſui. Vide conformationem.
Poſt ipſum adoptantur: ut ſit ipſe primogenitus i multis
fratribus: poſt ipſum odit mundus eos, poſt ipſum & ab
eis uincitur mundus. Bene ergo qđ natū eſt ex deo uicit
mundum: ut ſit teſtimoniū cæleſtis gn̄ationis uictoria tē-
tationis: & ſicut is qui filius eſt ꝑ naturã: mundū cum ſuo
pricipe triūphauit: ſic & nos uictores inueniamur quot-
quot ſumꝰ filij adoptiõis. C Victores ſanè ſed in ipſo q
confortat nos: in quo & poſſumus oĩa: qa hæc eſt uictoria
quæ uincit mundum, fides nr̄a. Fide ſiquidem i dei filios
adoptamur: fidē in nobis mūdus in maligno poſitꝰ odit
Heb.11. atqꝫ perſequitur: fide quoqꝫ & uincitˀ ſicut ſcriptū eſt. Scti
Abdi.2. per fidem uicerunt regna. Quidni attribuatur fidei uicto
ria cuius eſt etiam uita? Iuſtus, inquit, ex fide uiuit. Quo-
ties ergo tentationi reſiſtis: quoties uincis malignum: no
li proprijs tribuere uiribus: noli in te ſed magis i dn̄o glo
riari. Quãdo em̄ fortis ille armatus tuæ cederet infirmita-
ti? Audi deniqꝫ quid dn̄ici cõſtitutus paſtor ouilis admo
1.Pet.5. neat. Aduerſarius, inquit, ueſter diabolus tãquam leo ru-
giens circuit q̄rens quem deuoret: cui reſiſtite fortes i fi-
de. Vides quēadmodū ſibi ueritatis teſtimonia cõcinãt?
Heb.11. Paulus fide regna uiciſſe ſctõs, Petrus principi mundi re
1.Pet.5. ſiſtendū in fide. Ioannes quoqꝫ. Hæc eſt, inquit, uictoria q̄
1.Ioã.9. uincit mundum fides nr̄a. Sequitˀ. Quis eſt qui uincit mū
Textus. dū niſi qui credit qm̄ ieſus eſt filius dei? Certum id quidē
fratres: oĩs qui non credit in filium dei ex hoc ipſo iã non
modo uictum eſſe: ſed etiã iudicatū. Sine fide em̄ impoſſi
bile eſt placere deo. D Veruntñ põt fortè mouere ꝙ tã
multos uidemus credentes ieſum filium dei eſſe, adhuc ta
mē mūdi nihilominꝰ cupiditatibꝰ irretitos. Quid ergo
ait. Quis eſt qui uincit mundum: niſi qui credit quia ieſꝰ
eſt filiꝰ dei, cū & ipſe iã mūdus id credat? An nõ ipi quoqꝫ
dæmones & credūt & cõtremiſcunt. Sed dico. Putas ne
filiū dei reputat ieſum quiſquis ille eſt hõ q ipſius nec ter
retur comminationibus nec attrahitˀ promiſſionibꝰ, nec
p̄ceptis obtēperat, nec conſilijs acqeſcit? Nõnne is etiã ſi
Iaco.2. fateatˀ ſe noſſe deum factis tñ negat? Porrò fides ſine opi
bus mortua eſt in ſemetipã. Nec ſanè mirū uideri poteſt
ſi nequaquã uincit: quæ nec uiuit qdē. A Quæris quæ
nam ſit uiuida & uictorioſa fides? Illa ſine dubio: per quã
chriſtus habitat in cordibus nr̄is. Chriſtus em̄ & uirtꝰ eſt
Collo.3. & uita nr̄a. Cum xp̄s apparuerit uita nr̄a (ait apl's) tūc &
uos apparebitis cū ipſo in gloria. Vnde gloria niſi de ui-
ctoria? Aut quare cum ipſo apparebimꝰ niſi qa in ipo &
uincimus? Deniqꝫ ſi his tãtū data eſt ptãs filios dei fieri,
1.Ioan.5. qui ſuſcipiunt chriſtū: de his quoqꝫ ſolis intelligendū eſt
qđ dr̄. Oĩs qui natꝰ eſt ex deo uincit mundum. Inde eſt ꝙ
hic quoqꝫ cū dixiſſet qs eſt q uincit mūdū niſi q credit qa
ieſus eſt filius dei: ut planius faceret eã commēdari fidem:
per quã ut dictum eſt xp̄s in cordibus nr̄is habitat: addi-
Vbi ſu- dit continuo de ipſius aduentu dicēs. B Hic eſt qui ue
pra nit per aquã & ſanguinē ieſus xp̄s. Adhuc autem ſupemi-
nētiorem uiã oñdens: & ſpūs eſt inqt qui teſtificatur: qm̄
ieſus eſt filiꝰ dei. Sanè ꝙ iterponit (ſignãter repetēs) nõ
in aqua ſolū: ſed in aqua & ſanguine: ad moyſi differentiã
Ex.2. arbitror accipiēdū. Moyſes quidē in aqua uenit à qua &
nomē accipit ut Moyſes uocaretˀ. Recolãt qbꝰ nota eſt hi
ſtoria ueteris teſtamēti quēadmodū in ægypto dū puuli
omnes iſraelitici germinis necarētur: expoſitū in aquis
Moyſen tulerit filia Pharaonis. Et uide ſi non manifeſtè
xp̄i, & in hoc ipſo uidetˀ p̄ceſſiſſe figura. Siĩ nēpe cū Pha
raone etiam herodes ſuſpitione laborãs ad eadē conuer-
ſus eſt crudelitatis argumēta: ſed eodē mõ eſt & ipſe de-
luſus. Vtrobiqꝫ ꝓ uniꝰ ſuſpecta perſona trucidatur nume
roſitas puerorū: utrobiqꝫ q q̄rebatˀ, euadit. Et qūo moy-
ſen filia pharaonis: ita chriſtū quoqꝫ ægyptꝰ (quæ nõ im-
meritò pharaõis intelligitˀ filia) ſuſcepit conſeruandum.
Manifeſtè tñ pluſquã Moyſes hic: utpote q uenerit non
in aqua tm̄, ſed in aqua, & ſanguie. Aquæ em̄ multæ: po-
puli multi: Venit ergo in aqua tm̄: qui cõgregauit quidē
ppl'm: ſed populū nõ redemit. Nã & ipã quoqꝫ de ſeruitu
te ægyptia liberatio, nõ Moyſi, ſed agni ſanguie fctã eſt:
liberandos nos prefigurans à uana noſtra conuerſatione
huiꝰ ſeculi ſanguine agni immaculati chriſti ieſu. Hic eſt
uerus legifer noſter: apud quem copioſa eſt redemptio.
mortuus eſt enim non tm̄ pro gente: ſed ut filios dei qui
diſperſi erant congregaret in unum. Memento ſanè hūc
eſſe Ioãnem, qui uidit, & teſtimoniū perhibuit: & ſcimus
quia uerū eſt teſtimoniū eius exiſſe de latere dn̄i dormiē-
tis in cruce ſanguinem ſimul & aquã: quo uidelicet dor-
miēti nouo Adæ noua de latere ſuo ꝓferretur pariter &
redimeretur eccleſia. Sic ergo hodie ad nos per aquã &
ſanguinē uenit: ut ſit aqua & ſanguis teſtimonium aduen
tus eius, fideiqꝫ uictricis. Non ſolum autē ſed teſtimoniū
eſt maius his quod perhibet ſpiritus ueritatis. Horū triū
teſtimonium uerū certumqꝫ eſt, & fœlix anima quæ me-
retˀ illud accipere. Tres em̄ ſunt qui teſtimoniū dãt in ter-
ra: ſpiritus, aqua, & ſanguis. In aqua quidem baptiſmum
intellige: in ſanguine martyrium: in ſpiritu charitatē. Spi
ritꝰ em̄ eſt q uiuificat: & fidei uita dilectio. Deniqꝫ ſi q̄ris Rom.5.
quid ſpiritui & charitati: reſpondeat Paulus. Quia chari
tas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris, per ſpiritum ſanctū,
q datus eſt nobis. Neceſſario quoqꝫ ſpiritus additˀ aquæ
& ſanguini: cū eodem apoſtolo teſte ſine charitate quic- 1.Co.13.
quid habeas nihil profit. Iam uerò quia baptiſmū aqua:
martyriū diximus ſanguine deſignari, memēto & unicū
& quotidianū eſſe baptiſmū, ſimiliter & martyriū. Eſt em̄
& martyrij genus, & quædã effuſio ſanguinis i quotidia-
na corporis afflictiõe, eſt & baptiſmus aliqs in cõpūctiõe
cordis, & lachrymarū aſſiduitate. Sic quippe infirmis, &
puſillis corde neceſſe eſt ut quem ſemel ꝓ chriſto ponere
non ſufficiunt: ſaltē mitiori quodã, ſed diuturniori mar-
tyrio ſanguinem fundãt. Sic & baptiſmi ſacramentū qm̄
iterari nõ licet: his qui ſæpius in multis offendūt frequē- Pſal.6.
ti oportet ablutiõe ſuppleri. Vnde & propheta. Lauabo,
inquit, per ſingulas noctes lectum meum, lachrymis meis
ſtratum meum rigabo. Vis ergo noſſe quis eſt qui uincit
mundum? Quæ in eo uincenda ſunt: diligentius intuere.
Siquidem & hoc ipſum beatus iſte Ioãnes indicat dicēs. 1.Ioã.2.
Chariſſimi nolite diligere mundum: necꝫ ea quæ in mun-
do ſunt. Omne em̄ qđ in mūdo eſt: concupiſcētia carnis
eſt: & cõcupiſcētia oculorū, & ambitio ſecl'i. Hæ ſunt tres
turmæ quas fecerunt chaldei: ſed memini quoqꝫ ſctm̄ Ia-
cob feciſſe tres turmas: cū timeret à facie Eſau rediens de Gen̄.32.
meſopotamia. Et uobis ergo aduerſus triplex genus ten-
tatiõis triplici opus eſt munimēto: ut carnis quidē con-
cupiſcētia ipſius mortificatione uincatˀ quã ſi meminiſtis
in ſanguinis teſtimonio diximus intelligēdum: oculorū
uerò cõcupiſcētiam ſuperet ſtudiū cõpunctionis, & aſſi-
duitas lachrymarum. Porrò ambitiõis uanitatem uirtus
charitatis excludat: quæ ſola caſtificat animum: ſola pur-
gat intentiõem. Certū qppe triumphãti mundi teſtimo-
nium eſt: ſi corpus caſtiges, & ſubijcias ſeruituti: ne per-
nitioſa libertate ſeruiat uoluptati: ſi fletui p̄beas oculos
magis quàm petulãtiæ, uel curioſitati: ſi deniqꝫ ſpūali di-
lectiõe flagrãs nulli animū dederis uanitati. Merito ſane
unus eſt qui in terra pariter & in cælo teſtimoniū perhi-
bet ſpūs: qa ſiue corporis afflictio ceſſabit: ſiue lachryma-
rum fons exiccabitur: ſed charitas nūquã excidit. Præli-

batio quædā eſt in pn̄ti,cōſummatio & plenitudo in fu-
turo manet. Verū tñ licet maneat poſt aquam, & ſangui-
nē ſpūs(aqua quippe & ſanguis regnū dei non poſſide-
bunt)(interim tñ aut uix aut nullo mō inuenire eſt ſpm̄
ſine illis:qm̄ hi tres,inquit,unū ſunt:ut quolibet ex his
tribus deficiente,adeſſe cætera nō preſumas. Simul uerò
iuncta teſtimonia iſta credibilia facta ſunt nimis: nec po-
terit cui in terris ſuppetūt hæc,carere teſtimonio uel in
cælis. Confitetꝛ dei filiū corā hoībꝰ nō uerbo neqꝫ lingua
ſed opere & ueritate:& filius quoqꝫ cōfitebitꝛ eū corā an-
gelis dei. An uerò ei deeſſe poterit in teſtimonio pr̄ cui
filiū uideat atteſtantē? Sine dubio cōfitebitꝛ & ipſe quod
uiderit in abſcondito. Sed neqꝫ ſpūs quidē à patre filioqꝫ
diſſentiet qppe qui patris filiiqꝫ ſit ſpūs. Deniqꝫ quonā
modo careat teſtimonio eius in cælo,q habere illud me-
ruit & in terra? Tres ergo ſunt qui teſtimoniū dāt in cæ-
lo:pater,& filius,& ſpūſſanctus. Et ne quā fortè diſſonā-
tiam ſuſpiceris:hi tres unū ſunt. Magnū ꝓfectò habituri
ſunt teſtimoniū quos in cælo pr̄ ſuſceperit tanquā filios
& heredes: filius aſciuerit tanquā fratres & cohæredes:
ſpūſſanctus adhærētes deo unū ſpiritum faciat eſſe cū eo.
Eſt enim ſpiritus ipſe indiſſolubile uinculum trinitatis:
per quē ſicut pater & filius unum ſunt: ſic & nos ſumus
in ipſis:eo miſerante,qui pro diſcipulis hoc ipſum orare
dignatus eſt Ieſu chriſto domino noſtro.

De iiſdē teſtimoniis. Sermo.II.unde ſupra.

EX epiſtola beati Ioānis hodie nobis eſt lectio
recitata in qua diſcimus teſtimoniū dari tri-
plex in cælo triplex in terra. Et quidem ꝑ meo
ſapere illud ſtabilitatis,hoc reparatiōis ē ſignū
illud angelos:iſtud homines,illud beatos à miſeris: iſtud
iuſtos diſcernit ab impiis. Angelis ſiquidē qui in prima
illa preuaricatiōe ſupbiēte,lucifero ī ꝟitate ſteterūt: me-
rito teſtimoniū phibet uiſio trinitatis:hoībus quos diui-
na miſatio ſaluat ſpūs,aqua,& ſanguis. Quidni phibeat
teſtimoniū pater à qbus honoratꝰ eſt ut pater? Tibi ue-
Mal.1. rò malignè ſic loquitur. Si ergo ego pater ubi eſt honor
meus? Careas omnino neceſſe eſt teſtimonio patris: cuiꝰ
tibi gloriā uſurpare conaris:nō honorare eū cupiēs: ſed
Eſai.14. æquare. Sedebo,inquit,in mōte teſtamēti,& filiis ero al-
tiſſimo. Ita ne mō creatꝰ,patri ſpūum cōſedebis? Et cer-
Pſal.109 tè necdū tibi dixit. Sede à dextris meis. Si neſcis ô impu-
dēs unigenitꝰ ille eſt cui æterna gn̄atiōe pr̄is æqualitas
collata eſt & cōſeſſus? Tu rapinam cogitans eſſe æqualis
deo:filio gloriā inuides gloriā quaſi unigeniti à pr̄e:ut
ne ab ipō quidē teſtimonium merearis habere. An uerò
poterit deteſtato à pr̄e & filio utriuſqꝫ ſpiritus atteſtari?
Abominatꝛ ſuperbū ꝓfectò & inquietum,q ſup quietū &
humilē reqeſcet amator pacis,& unitatis cōſecrator, ad-
uerſum te ꝑ pace & unitate zelatur. Quid mirū frēs ſi ti-
memꝰ ne fortè puſillā hāc uineā dn̄i depaſci ſinglaris fe-
rus īcipiat? Quātos em̄ celeſtis uineæ palmites pr̄ia illa
ſinglaritas cōculcauit? Sed fortè ſupbiā quidē in eo fa-
cile aduertiſtis:nō aūt ſinglaritatē. Dico ergo. Vbi ſta-
bat uniuerſitas angelorū nunqd caruit ſinglaritatis ui-
tio,q ſedere uelle pſumſit? An fortè q̄ritis unde mihi no
ta ſit hæc ſtatio angelorum? Duos teneo idoneos teſtes:
quorū uterqꝫ qđ uidit hoc teſtatꝛ. Vidi dn̄m ſedentē (ait
Eſaiæ.6. Eſaias): Seraphin aūt ſtabāt. Et Daniel:milia,inquit,mi-
Dani.7. liū miniſtrabāt ei & decies cētena milia aſſiſtebant ei. An
& tertiū deſideratis,ut ī ore triū teſtiū ſtet omne uerbū?
Aplꝯ ꝓfero q uſqꝫ ad tertiū raptus eſt celū:& rediēs lo-
Heb.1. quebatur. Nōnne oēs adminiſtratorii ſunt ſpūs? Siccine
ubi ſtāt oēs,uniuerſi miniſtrāt:tu pacis inimice ſedebis?
Planè cōtriſtas ſpiritum,qui habitare facit unius moris
in domo. Offendis charitatem: quia ſcidis unitatē: rūpis
uinculū pacis. Merito proinde angelorum, qui ſuū nec
ordinem,nec domiciliū relinquere,charitati, unitati, &
paci ſpiritus atteſtatꝛ:à quo ſanè tua & inuidia & ſingla-
ritas & īquietudo reprobatꝛ. Et hoc quidē de eo teſtimo-
nio quod datꝛ in cælis. Eſt & aliud quod datur in terra ad
diſcernēdos utiqꝫ qui in ea ſunt exules ab indigenis:hoc
eſt cæli ciues à ciuibus babylonis. Quādo enim ſine teſti
monio electos ſuos deſerat deus? Aut certè quæ nāeis cē
poterat conſolatio inter ſpem & metū ſolicitudine anxia
fluctuantibus ſi nullū omnino electionis ſuæ habere teſti
monium mererētur? Nouit dn̄s qui ſunt eius:& ſolus ip-
ſe ſcit quos elegerit à principio. Quis uerò ſcit hominū ſi
eſt dignus amore uel odio? Quod ſi ut certū eſt certitudo
nobis oīno negatꝛ: nunquid nō tanto delectabiliora erūt
ſi qua fortè electiōis huius ſigna poſſimꝰ inuenire? Quā
enim requiem habere poteſt ſpiritꝰ noſter dum prædeſti-
nationis ſuæ nullū adhuc teſtimoniū tenet? Fidelis proi-
de ſermo & omni acceptione dignus: quo ſalutis teſtimo
nia cōmēdātur. Hoc ſanè uerbo & electis cōſolatio mini
ſtratur,& ſubtrahitur reprobis excuſatio. Cognitis ſiqui
dem ſignis uite:quiſquis hæc negligit: manifeſte conuin
citur in uano accipere animam ſuam & pro nihilo habere
terrā deſiderabilem comprobatꝛ. Tres ſunt,inquit.qui te-
ſtimoniū dāt in terra:ſpiritus,aqua,& ſanguis. Scitis fra-
tres quia in primo homine peccauimus oēs:in ipſo etiam
cecidimus uniuerſi. Cecidimus ſanè in carcerem:luto pa-
riter & lapidibus plenum. Exinde iacebamus captiui:in-
quinati cōquaſſati donec uenit deſideratus gētibus:qui
nos redimeret, ablueret, adiuaret. Hic eſt enim qui ſan-
guinem proprium dedit in redēptionem aquā ſimul pro-
duxit de latere ſuo in ablutionem:emiſit deinde de excel-
ſo ſpm̄ ſuum qui adiuuaret infirmitatem noſtram. Vis er-
go noſſe an hæc aliqd opentur in te ne fortè reus ſis ſan
guinis dn̄i quem euacuas quātū in te eſt ſed & aqua ipſa
quæ debuerat mundare in ſordibus permanēti iudicium
damnationis accumulet ſpūs quoqꝫ cui reſiſtis nō liberet
maledictum à labiis ſuis? Cauendum em̄ ne ſint tibi hæc ī
fructuoſa quæ neceſſario eſſent pariter & damnoſa. Quis
eſt autem qui teſtimonium habet effuſi non ſine cauſa ſan
guinis chriſti niſi qui continet à pc̄tis? Seruus enim pc̄ti
eſt q pc̄tm̄ facit: ut ſi deiceps cōtinere potuerit & iugum
abiicere miſeræ ſeruitutis certiſſimum ſit teſtimoniū re-
dēptionis:quā operatꝛ ſino dubio ſanguis chriſti. Verum
ne ſufficit pc̄tōri cōtinētia:ſi nō etiā aſſit pn̄ia. Habet er-
go & ab aqua teſtimoniū:q laborat in gemitu ſuo lauans
ꝑ ſingulas noctes lectū ſuū. Sicut enī ſanguis ille redemit
ut nō regnet pc̄tm̄ in nr̄o mortali corpe: ſic aqua illa ab-
luit ab his pc̄tis q̄ cōmiſimus ante. Sed qđ erit ꝙ lōgo ca-
thenarū uſu & carceris habitatiōe crudeli,cōfracti ſumꝰ,
atqꝫ colliſi defecimus in uia uitæ? Inuocemꝰ ſpm̄ uiuifica
torē & adiutorē:cōfidētes qa dabit pater q eſt ī cælis ſpm̄
bonū petētibꝰ ſe. Sane nouum ſuperueniſſe ſpiritum cer
tiſſime conuerſatio nòua teſtatur. Iā ut breuiter repetā:à
ſanguine & aqua & ſpū habere eſt teſtimoniū:ſi contines
a pc̄tis:ſi dignos agis pœnitētiæ fructꝰ:ſi facis opa uitæ.

In Rogationibus de tribus panibus. B

QVis ueſtrum habebit amicum &c. Quid eſt ꝙ Luc.18.
amicum unū perhibet adueniſſe nec tamē cō-
tentus eſt quærere panem unum? Putaſnè tam
uoracem æſtimabat amicum:ut non poſſet uni
ſufficere panis unus? Nam uni quidem tres apponere pa-
nes inconſequens omnino uidetur. Puta ergo cum uxore
& mancipio hominem adueniſſe: ut ſuum cuiqꝫ panē ap-
ponere uelit amicus. Ego quidem amicum uenientem ad
me:non aliū intelligo quàm meipſum. Nemo quippe cha
rior mihi:nemo germanior eſt. Ad me ergo de uia uenit
amicus:cum tranſitoria deferens ad cor redeo ſicut ſcri-
ptum eſt. Redite preuaricatores ad cor. Deinde tunc ue-
rè ſibi quiſquis amicus eſt:cum de uia redit. quoniā qui Eſa.46.
diligit iniquitatem odit animam ſuam. A die itaqꝫ cōuer
ſionis meæ:de uia ad me uenit amicus. Venit de regione
lōginqua:ubi paſcere porcos & ipſorum ſiliquas inſatia
biliter eſurire ſolebat. Venit fame laborans:cōfectus ine
dia:attenuatus ieiunio. Venit neceſſe habens inuenire
amicum:ſed heu me:pauperem elegit hoſpitem: & uacuū
ingreditꝛ habitaculum. Quid faciam huic amico miſero&
miſerabili?

miſerabili? Oīno em̄ nō habeo qđ ponā āte illū. Fateor
amicus eſt:ſed ego mēdicus. Quid ueniſti ad me amice in
neceſſitate tāta: Nō ſum medicus,& non eſt in domo mea
panis. Feſtina,inqt,diſcurre:ſuſcita amicū tuum illum ma
gnū:quo maiorē dilectionē nemo habet:ſed neqꝫ ſubſtan
tiā ampliorē. Quære:pete:pulſa:qa oiſq q̄rit inuenit:& q
Mat.7. petit accipit,& pulſanti aperietꝛ. Clama & dic:amice com
moda mihi tres panes. C Qui ſunt iſti panes fratres? Vti
nā mereamur accipere eos. Forte em̄ & ipos nemo ſcit:ni
ſi q accipit. Credo tñ petendos nobis eſſe tres pānes:ueri
tatis,charitatis,fortitudinis. His tribus egere me fateor:
uenīete ad me amico de uia:uenīete aūt ut dixi cū uxore
& mācipio. Deficit quippe rō mea(ipē eſt em̄ uir)p̄ igno
rātia ueritatis:lāguet & uolūtas, p̄ inedia affectiōis:infir-
matur caro præ inopia fortitudinis. Nā & rō minus intel
ligit q̄ agēda ſunt:& uoluntas minus diligit intellecta:&
ad hæc etiam corpus quod corrūpitur aggrauat aīam:ut
nō q̄cūqꝫ uolumꝰ illa faciamꝰ. Aruit cor meū etiā& corpꝰ
meū:quia oblitꝰ ſum comedere panē meū. Neqꝫ em̄ pate-
rer hunc defectū,ſi iugiter exercitata eſſet ratio ī inquiſi
tione ueritatis:uoluntas in deſiderio charitatis : caro in
operatione uirtutis. Commoda ergo mihi amice tres pa-
nes:ut intelligam:ut diligam:ut faciam uolūtatem tuam.
p̄s.29. Sic em̄ uiuitur:& in talibus uita ſpiritus mei:dicēte ſcri-
ptura. Quoniam uita in uoluntate eius.

In aſcēſione dn̄i de euangelica lectione.
Sermo. I.

Mat.16. REcūbētibus ūdecim diſcipulis apparuit
illis Ieſus. Apparuit uerè benignitas &
humanitas ſaluatoris. Multā em̄ fiduciā
præſtat:ꝙ libētiꝰ aſſit oratiōi incūbētibꝰ
qm̄ nec recūbētibꝰ qdē dedignatꝛ adeſſe.
Apparuit,inquā benignitas eiꝰ q cogno
uit figmētū noſtrū:nec dedignatꝛ neceſſitates nr̄as ſed mi-
ſeratꝛ:ſi tñ curā carnis nō in deſiderio facimꝰ ſed in neceſſi
tate. Quod conſiderans idē apl's: Siue manducamus,inqt
ſiue aliquid aliud faciamus omnia in gloriā domini facia-
1.cor.10. mus. Poteſt tamem quod recūbētibus apparuit ad id q̄qꝫ
referri:quod alibi calumniantibus iudeis aduerſus diſci-
Mat.9. pulos non ieiunantes : Non poſſunt, inquit, filii ſponſi
Textus. lugere quādiu cū eis eſt ſpōſus. Sequitꝛ. Et exprobrauit in
credulitatē illorū & duritiā cordis:qa his qui uiderāt eū
reſurrexiſſe nō crediderant. Audis xp̄m diſcipulos incre-
Chriſtꝰ i pantē imo qđ durius ſonat etiā exprobrātē:nec q̄ñcunqꝫ
crepata- ſed ea hora qua eis corporalem præſentiam ſubtracturus
poſto. uideri poterat magis ab īcrepatiōe parcere debuiſſe. No
li ergo indignari de cætero ſi te quoqꝫ aliq̄ñ chriſti uica-
rius increpauerit. Id em̄ exhibet quod aſcenſurꝰ ab eis in
cælum:ſuis xp̄s legitꝛ exhibuiſſe diſcipulus. Sed qd eſt fra
tres qđ dicit:his qui uiderant eum reſurrexiſſe nō credi-
derāt? Aut qui fuere quorum beati oculi glorioſum re-
ſurrectionis dn̄icæ meruerūt uidere miraculum? Neqꝫ em̄
reſurgētē illū quiſquam legitur aut creditur uidiſſe mor
talium. Reſtat ergo de angelis accipiendum:quibus utiqꝫ
reſurrectionis teſtimonium perhibētibus apl'orum puſil-
lanimitas hæſitauit. Iam uerò ut faciat quod ſcriptū eſt.
Bonitatē & diſciplinā & ſciētiā doce me:uiſitationis gra
p̄s.118. tiā:exprobratiōis cenſurā:prædicationis quoqꝫ doctrina
ſequatꝛ & dicat. C Qui crediderit & batizatꝰ fuerit:ſaluꝰ
Mat.16. erit. Sed quid ad hæc dicemꝰ fratres? Magnanimis uidetꝛ
ſecularibꝰ hoibus in hoc uerbo data fiducia:uereorqꝫ ne
dare eā incipiāt in occaſionē carnis:blandiētes ſibi plus q̄
oporteat ſine operibꝰ de baptiſmo & credulitate. Verūtñ
Vbi ſup̄ cōſideremꝰ qđ ſeqtꝛ. Signa autē eos q crediderint hæc ſe-
quentꝛ. Nec minor fortaſſe uidebitꝛ ipſis q̄qꝫ religioſis ex
hoc uerbo ꝓuenire deſperatio:quā ex ꝟbo priore uanæ
ſpei data ſecularibꝰ occaſio uideretꝛ. Quis em̄ ea quæ in
pn̄ti loco ſcripta ſūt ſigna,uidetꝛ habere credulitatis ſine
qua nemo poterit ſaluari:quoniā q nō crediderit cōdēna
bitꝛ. Et ſine fide īpoſſibile ē placere deo. Quis inquā demo
Heb.11. nia eiicit,līguis nouis loqꝛ,ſerpētes tollit? Quid ergo? Si
nemo hæc habet aut ꝑ pauci noſtris uidentꝛ habere tēpo-
ribus,aut nemo ſaluabitꝛ:aut hi ſoli qui his muneribꝰ glo
riantꝛ:quæ nō tam merita ſunt quàm iudicia meritorum:
adeo ut multi dicentes. Nōnne in nomine tuo dæmonia Matt.7.
eiecimus:& in noīe tuo uirtutes multas fecimus? audire
habeant in iudicio:neſcio uos:diſcedite à me operarii ini
quitatis. Vbi eſt qđ ait apl's cū de iuſto iudice loqueretꝛ, Rom.2.
qui reddet unicuiqꝫ iuxta opa ſua. Si qđ abſit:q̄rēda ſunt
in iudicio ſigna potius quàm merita? Sūt tñ & ipſa meri
ta ſigna certiora q̄dā utiqꝫ & ſalubriora. Nec difficile ar-
bitror noſſe quēadmodū intelligi ſigna poſſint p̄ſentia:
ut ſint īdubitata ſigna credulitatis:ac per hoc & ſalutis.
Primū em̄ opus fidei ꝑ dilectionē opantis cordis cōpun- In cōpū
ctio eſt:ī qua ſine dubio eiiciuntꝛ dæmonia:cū eradicantꝛ è ctiōe eii-
corde pc̄tā exinde qui in xp̄m credunt linguis loquūtur ciuntꝛ de
nouis cum iam recedunt uetera de ore eorū:nec de cæte- monia.
ro uetuſta prothoparentū lingua loquuntur declinantiū
in uerba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis.
Vbi uerò compunctione cordis & oris cōfeſſione priora
ſunt deleta peccata:ne recidiuū patiātur & ſint poſterio
ra peiora prioribus:ſerpentes tollant neceſſe eſt,id eſt ut
uenenatas ſuggeſtiones extiguāt. Quid tñ agēdū ſi qua
fortè radix pullulat q̄ tā uelociter nequeat extirpari, ſed
ſtimulat aīm cōcupiſcentia carnis. Profecto ſi mortiferū
qd biberint non eos nocebit:qm̄ iuxta ſaluatoris exēplū
cū guſtauerint nolent bibere.id eſt cū ſenſerint nolent cō
ſentire. Sic enī nō eos nocebit:qa nulla damnatio eſt his
qui ſunt in xp̄o Ieſu concupiſcentiæ ſenſus abſqꝫ cōſēſu.
Quid tñ? Moleſta certè & piculoſa eſt ſic corruptæ & in
firmæ affectionis lucta:ſed q crediderīt ſuper ægros ma-
nus imponent & bene habebunt:id eſt ægras affectiones
bonis operibus operient:& hoc remedio curabuntur.

Item in die aſcenſionis Quomodo aſcēdit ſuper
omnes cælos ut adimpleret omnia. Sermo ſecundus.

SOlēnitas iſta fratres chariſſimi glorioſa eſt:&,
ut ita dicā, gaudioſa:in qua & ſingularis xp̄o
gloria:& in nobis ſpiritalis lætitia exibetꝛ. Cō
ſummatio em̄ & adimpletio eſt reliquarum ſo-
lēnitatū:& fœlix clauſula totiꝰ itinerarii filii dei. Qui em̄
deſcēdit ipſe eſt:& qui aſcēdit hodierna die ſuper omnes
cælos ut adimpleret oīa. Iam em̄ cū ſe dn̄m uniuerſorū q̄
ſunt in terra & in mari & in inferno ꝓbaſſet:non reſtabat
niſi ut aeris & cælorū ſe eſſe dn̄m argumētis ſimilibꝰ uel
certē potioribꝰ approbaret. Terra em̄ cognouit dn̄m qa
ad uocē dn̄i uirtutis eius cū clamaſſet magna uoce. Laza-
re ueni foras:mortuū reddidit. Cognouit mare:qa ſolidū
ſe præbuit ſub pedibus eius:ita ut apl'i cū putabāt fanta-
ſma eſſe. Cognouit infernus cuius ipſe portas æreas & ue
ctes ferreos confregit:ubi & ligauit illū inſatiabilē homi-
cidā q uocatꝛ diabolus & ſathanas. Profecto q mortuos ſu
ſcitauit:leproſos mūdauit:cæcos illuminauit:claudos fir
mauit:& oēs exſufflauit īfirmitates dn̄s oīm fuit:& eadē
manu qua fecerat:quæ defecerant reficiebat, Sic & qui in
ore piſcis cū ipſo piſce ſtaterē inueniri p̄dixit:patet ꝓcul
dubio qa maris & oīm q̄ ī mari mouentꝛ dn̄s fuit. Qui ue-
rò traduxit aereas ptātes & afixit eas cruci ſuæ:claret qa
ſup īfernales officinas ptātē accepit. Hic eſt em̄ q ptrāſiit
bn̄faciendo & ſanādo oēs oppreſſos à diabolo:q ſtetit in
loco campeſtri ut doceret turbas:an̄ p̄ſidē ut alapas ſuſti-
neret:toto tēpore quo ī terris uiſus eſt,& cū hoībꝰ cōuer
ſatus in laboribus multis:ſtans & operans ſalutem in me
dio terræ. Ad claudēdā igitur tunicā tuā inconſutilē dn̄e
Ieſu:ad perficiendā fidei noſtræ integritatē reſtat uiden-
tibus diſcipulis per medium aeris ſicut aeris dn̄s aſcēdas
ſuper omnes cælos. Ex tunc probabitur quia dn̄s uniuer
ſorū tu es:quia oīa in oībus adimpleſti:& iam tibi profe-
cto debebitur ut in noīe tuo omne genu flectatꝛ : cæleſtiū
terreſtrium & infernorum:& omnis lingua cōfiteatꝛ quia
tu es in gloria & in dextera patris. In hac dextera ſunt de
lectatiōes uſqꝫ in finem:& ideò monet apl's ut quæramus
q̄ ſurſum ſunt:ubi xp̄s eſt in dextera dei ſedēs:qa illic pro Coll.3.